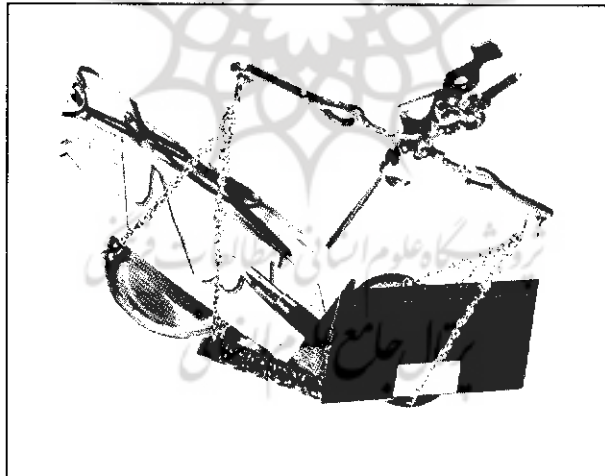

مقایسه ارتباط تغییرات سودخالص و جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

دکتر رضوان حجازی^۱
صدیقه دوستیان^۲

نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که، فقط سود خالص با بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس همبستگی دارد. به طوری که ۱٫۶٪ تغییرات بازده سهام را می توان با متغیر سود خالص توضیح داد. در نهایت مدل رگرسیون با توجه به متغیر موثر بر ارزش گردید. واژه های کلیدی: بازده سهام، سود حسابداری، جریان نقدی عملیاتی.

اگر چه حسابداری تعهدی با تطابق هزینه ها با درآمدها در تجزیه و تحلیل سودآوری بلند مدت با اهمیت می باشد، یا این وجود گزارشگری جریان نقد برای موسسه ضروری است.

چکیده

از آنجا که منبع اطلاعاتی بسیاری از اشخاصی که به هر دلیل نیاز به ارزیابی و نهایتاً تصمیم گیری در مورد یک شرکت دارند صورت های مالی سالانه آن شرکت می باشد، موضوع تحقیق حاضر مقایسه میزان ارتباط تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انتخاب شده است.

مقدمه

حسابداری تعهدی تلاش دارد تا مجموعه معاملات و سایر رویدادها و مواردی را که دارای تبعات و نتایج نقدی برای بنگاه است در طول همان دوره ای که آن معاملات، رویدادها و موارد اتفاق افتاده اند اثرشان را در بنگاه ثبت کند، بجای آن

جامعه آماری این تحقیق متشکل از شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد و نمونه مورد رسیدگی شامل ۸۱ شرکت فعال از صنایع مختلف در طی سال های ۱۳۷۸ لغایت ۱۳۸۳ می باشد.

عملکرد نگاه می کند در طی یک دوره معین اطلاعات جریان های نقدی می تواند جزئیات بیشتری ارائه نماید و در نتیجه ارزیابی معنی داری از عملکرد ارائه دهد. اما اگر به جریان های نقدی به تنهایی به عنوان نشانگر عملکرد نگاه می شود گمراه کننده خواهد بود. اگر چه برای محاسبه سود و خالص جریان های نقدی از وقایع و اطلاعات مشابهی استفاده می شود اما آنها نمی توانند جایگزین یکدیگر شوند. (بنایی، ۱۳۷۵)

تحقیقات بسیاری در این زمینه که سود حسابداری یا جریانات نقدی کدام یک بیشتر با بازده ارتباط دارند، انجام شده است. این تحقیقات از جریانات نقدی عملیاتی به جای کل جریان نقدی استفاده کرده اند. زیرا به نظر می رسد جریانات نقدی حاصل از سرمایه گذاری (مبالغ سرمایه گذاری شده و باز یافت آن) در طول زمان متغیر می باشد. (زیمرمن، ۱۹۸۶)

هدف از این تحقیق، مقایسه میزان ارتباط تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. در این تحقیق ارقام واقعی سود خالص و جریان نقدی عملیاتی با یکدیگر مقایسه شده و مشخص می شود کدام یک معیار بهتری برای سنجش عملکرد شرکت ها محسوب می شود؟

مروری بر تحقیقات پیشین

برد و دی در سال ۱۹۸۹ نقش سود حسابداری و جریانات نقدی حاصل از عملیات را در توضیح بازده سهام مورد بررسی قرار دادند. آنها نتیجه گرفتند که تاثیر سود حسابداری بیشتر از جریانات نقد حاصل از عملیات است. (برد، دی، ۱۹۸۹)

استون، هریس و اولسون در سال ۱۹۹۲ به بررسی «ارتباط بین سود حسابداری و بازده سهام» پرداختند. متغیر مستقل این تحقیق، EPS/P_0 بوده و از این تحقیق نتیجه گرفتند که در دوره های زمانی طولانی تر، همبستگی بین دو متغیر افزایش می یابد و سود میزان بیشتری از بازده را تبیین می کند. (استون، هریس و اولسون، ۱۹۹۲)

که این آثار را در دوره هایی ثبت نماید که وجه نقدی توسط موسسه دریافت و پرداخت شده است. سرمایه گذاران برای سود حسابداری به عنوان ابزار پیش بینی جایگاه خاصی در نظر دارند. بهای جاری هر واحد تجاری - قیمت سهام - با جریان سود مورد انتظار پیوند خورده است و سرمایه گذار معمولاً بر مبنای انتظاراتش از سود آتی به نگهداری یا فروش سهام تصمیم می گیرد. (جهانخانی، عبد... زاده، ۱۳۷۲)

اگر چه سودمندی حسابداری تعهدی در ارائه وضعیت مالی و گزارش نتایج عملیات قابل انکار نیست اما نیاز به اطلاعات مربوط به ورود و خروج وجه نقد نیز واقعیتی است که نمی توان آن را نادیده گرفت. (عالی ور، ۱۳۷۲)

دو تحقیق مهم در این مورد توسط پرفسور لاوسون (Lowson) و پرفسور لی (Lee) انجام پذیرفته است. به نظر این دو محقق گزارشات جریان های نقدی برای ارزیابی عملکرد بنگاه ضروری است. (ولک، ۱۹۸۹)

نیاز به حسابداری جریان نقدی تنها از سوی دنیای علم تصریح نشده است. مثال خوب این مطلب جمله ذیل می باشد که در سال ۱۹۸۲ توسط کمیسیون بورس اوراق بهادار مطرح گردیده است:

در درازمدت، معادله حسابداری موجب می شود سود تعهدی با سود نقدی یکسان شود. اما در کوتاه مدت انحرافات بین تعهدات و جریانات نقدی ممکن است کاملاً عمده گردد. آنها ممکن است تفاوت فاحشی بین تداوم فعالیت و یا ورشکستگی ایجاد نمایند. به عبارت دیگر اگر چه حسابداری تعهدی با تطابق هزینه ها با درآمدها در تجزیه و تحلیل سودآوری بلند مدت با اهمیت می باشد، با این وجود گزارشگری جریان نقد برای موسسه ضروری است. (هندریکسن^۲، ۱۹۸۹)

با توجه به این که مدیران می توانند تعهدات جاری را به وسیله شناسایی افزایش درآمد (فروش نسبی) یا به تاخیر انداختن شناسایی هزینه (ذخیره کاهش برای مطالبات) دستکاری کنند، جریان های نقدی نسبت به سود معیار بهتری از عملکرد شرکت هستند. (شیاحو^۳، ۲۰۰۴)

تئوری حسابداری به سود به عنوان معیاری برای ارزیابی

خالص جریان نقدی و جریان نقدی عملیاتی مثبت هستند و R^2 سودها نسبت به جریان های نقدی بزرگ تر است. (شیاحو، ۲۰۰۴).

شیاحو در سال ۲۰۰۵ طی تحقیقی اختلاف در توانایی سودها نسبت به خالص جریان نقدی برای منعکس کردن عملکرد شرکت را به واسطه دو نوع شرکت (شرکت ها با فعالیت متنوع و شرکت های متمرکز) مورد بررسی قرار داده است. نتایج نشان می دهد برای هر دو گروه، R^2 سودها بزرگ تر از R^2 خالص جریان نقدی است. با توجه به ضرایب همبستگی، هر چه شرکت متنوع تر باشد ارتباط همزمان بین بازده های سهام و سودها نسبت به ارتباط بازده های سهام و خالص جریان نقدی در کوتاه مدت قوی تر است. (شیاحو، ۲۰۰۵).

پیشینه اکثر تحقیقات انجام شده در ایران که مرتبط با موضوع این تحقیق است به شرح زیر است:

خدیجه علی پناهی در رساله خود به بررسی «ارتباط بین تغییرات اقلام تشکیل دهنده صورت سود و زیان و تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» پرداخت. نتیجه تحقیق انجام شده حاکی از آن است که در سال ۷۲ رابطه معناداری بین متغیرها وجود ندارد ولی در سال های ۷۳ تا ۷۷ رابطه مذکور قوی تر شده است. (علی پناهی، ۱۳۸۰)

امید خوشرو طی تحقیقی به بررسی «ارتباط بین تغییرات اقلام صورت جریانات نقدی با تغییرات بازده سهام» پرداخت. در آزمون فرضیه ها با روش ساده برای هر کدام از اقلام صورت گردش وجوه نقد و با روش چندگانه برای کل اقلام صورت گردش وجوه نقد، هیچ کدام از آنها تأیید نگردید. یعنی رابطه معناداری بین تغییرات اقلام صورت گردش وجوه نقد و تغییرات بازده سهام مشاهده نشد. (خوشرو، ۱۳۸۲)

پرسش ها و فرضیه های پژوهش

مساله اصلی تحقیق در قالب سه سوال به شرح زیر مطرح می شود:

۱- آیا بین تغییرات سود خالص و تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباط

اولین تحقیق تجربی در خصوص بررسی محتوای اطلاعاتی سود جامع در سال ۱۹۹۳ توسط آقایان اگنس چنگ، ژوزف چیونگ و گوپالا کریشنال^۶ در کشور انگلستان، تحت عنوان «مفید بودن سودهای عملیاتی، سود خالص و سود جامع در توضیح بازده سهام» انجام شده است. آنها دریافتند که سود عملیاتی از نظر محتوای اطلاعاتی برتری کمی بر سود خالص دارد و سود خالص نیز برتری کمی بر سود جامع دارد و یا به عبارت دیگر محتوای اطلاعاتی سود عملیاتی بالاتر از دو متغیر دیگر است و محتوای اطلاعاتی سود جامع از دو متغیر دیگر کمتر است. (اگنس چنگ، ژوزف چیونگ و گوپالا کریشنال، ۱۹۹۳)

کلاب^۸ در سال ۲۰۰۱ در تحقیقی به بررسی «اثر ثبات سودها، رشد و اندازه شرکت در جهت مفید بودن جریان های نقدی و سودها در شرح دادن بازده های سهام» پرداخت. نتایج نشان می دهد که ارتباط ارزشی سودهای غیر قابل انتظار بوسیله عوامل موقتی کاهش داده می شود، به حدی که ضریب پاسخ اجزای تعهدی از سودهای غیر قابل انتظار به وسیله مبلغ بزرگ تر نسبت به ضریب پاسخ جزء جریان نقدی عملیاتی سودهای غیر قابل انتظار کاهش داده می شود. همچنین اثر مثبت رشد روی جزء جریان نقدی عملیاتی از سودهای غیر قابل انتظار بزرگ تر از اثر مثبت آن روی جزء تعهدی است. در مورد تأثیر اندازه شرکت نتایج ضعیفی بدست آمده است به طوری که ضریب برای سودهای غیر قابل انتظار به طور منفی تحت تأثیر اندازه شرکت قرار می گیرد ولی ضریب جریان نقدی غیر قابل انتظار تحت تأثیر اندازه شرکت قرار نمی گیرد. (کلاب، ۲۰۰۱)

شیاحو در سال ۲۰۰۴ به بررسی «توانایی سودها نسبت به جریان های نقدی برای انعکاس عملکرد شرکت در سطح بین المللی» پرداخت. نمونه شامل شش کشور (فرانسه، ایتالیا، آلمان، انگلستان، کانادا، ژاپن) می باشد. این تحقیق طی دو دوره کوتاه مدت (سالانه) و بلند مدت (چهارساله) انجام شده است. نتایج بدست آمده نشان می دهد که در هر دو فاصله زمانی برای هر شش کشور هر یک از ضرایب سود و

رگرسیون است، برقرار نمی باشد که این می تواند مدل رگرسیونی را تحت تاثیر قرار دهد. بنابراین دو روش مشخص برای برآورد ضرایب و تخمین مدل به کار گرفته شده است. ۱- روش GEE (Generalized Estimate Equation) که با استفاده از نرم افزار SAS انجام گرفته است.

۲- روش Panel Analysis که با استفاده از نرم افزار Eviews انجام پذیرفته است.

در تمامی تحلیل ها، داده ها از نظر برقراری فرضیات رگرسیون کنترل می شوند. در این تحقیق نیز فرضیات رگرسیون (استقلال مشاهدات، نرمال بودن داده ها، عدم خود همبستگی بین باقی مانده های مدل، همسانی واریانس برای سطوح مختلف متغیر مستقل، نداشتن هم خطی بین متغیرهای مستقل) آزمون شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق با توجه به قلمرو زمانی تحقیق (۱۳۷۸ تا ۱۳۸۳) کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد، که حداکثر تا ۱۳۷۷/۱۲/۲۹ در فهرست تابلو بورس درج شده باشند.

نمونه آماری

با توجه به موضوع تحقیق نمونه آماری این تحقیق شامل شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که دارای ویژگی های زیر باشند:

- ۱- سال مالی شرکت منتهی به پایان اسفند ماه باشد.
- ۲- شرکت ها بنیابستی سال مالی خود را در طی دوره های مورد نظر تغییر داده باشند.
- ۳- اطلاعات مربوط به متغیرهای انتخاب شده در این تحقیق را دارا باشند.
- ۴- طی دوره های مورد نظر خرید و فروش سهام داشته باشند. با توجه به محدودیت های فوق الذکر، از ۱۴۱ شرکت موجود در جامعه آماری مورد نظر در نهایت ۸۱ شرکت که کلیه اطلاعات مورد نیاز این تحقیق را دارا بودند، باقی ماند که به عنوان نمونه نهایی انتخاب گردید. اسامی این شرکت ها در نگاره شماره ۱ ذکر شده است.

و همبستگی وجود دارد؟

- ۲- آیا بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی و تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباط و همبستگی وجود دارد؟
- ۳- در صورت وجود ارتباط بین متغیرهای فوق کدام یک با بازده سهام ارتباط یا همبستگی بیشتری دارند؟
- برای پاسخگویی به سوالات تحقیق، سه فرضیه به صورت زیر تدوین شده است:
- ۱- بین تغییرات سود خالص حسابداری و تغییرات بازده سهام ارتباط معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی و تغییرات بازده سهام ارتباط معنی داری وجود دارد.
- ۳- همبستگی بین تغییرات سود خالص حسابداری و تغییرات بازده سهام بیشتر از تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام است.

روش پژوهش

روش این تحقیق «تحلیل همبستگی» می باشد. همبستگی را معمولاً با تحلیل رگرسیون به کار می برند. از آنجائی که هدف از این تحقیق مطالعه میزان همبستگی و برآورد ضرایب برای متغیرهای مورد بررسی و در نهایت ارائه مدل می باشد، از روش رگرسیون خطی (OLS) چند متغیره استفاده شده است. به دلیل این که ارتباط بین متغیرها خطی می باشد، از این روش استفاده شده است. با استفاده از نمودار پراکنش می توان به نوع رابطه بین مشاهداتمان پی برد. به طوری که مشاهدات خود را به صورت نقاط در نموداری دو بعدی مشخص می کنیم؛ به این نمودار A نمودار پراکنش @ می گوئیم. مدل رگرسیونی مورد استفاده در این پژوهش، با استفاده از تلفیق داده های مقطعی و زمانی می باشد.

اغلب داده های جمع آوری شده در مطالعات اقتصادی (حسابداری) به صورت سری زمانی و مقطعی (Panel Data) هستند. در این حالت در داده ها همبستگی بوجود آمده و مشاهدات از هم مستقل نخواهد بود. در این تحقیق نیز داده های مربوط به ۸۱ شرکت در ۶ سال متوالی جمع آوری شده است. بنابراین فرض استقلال داده ها که یکی از فرضیات

نگاره ۱. فهرست نمونه آماری تحقیق

نام شرکت	نام شرکت	نام شرکت
سیمان کرمان	تامین ماسه ریخته گری	پتروشیمی فارابی
سیمان شرق	نوش مازندران	املاح معدنی ایران
سیمان مازندران	مارگارین	صنایع شیمیایی ایران
سیمان ارومیه	صنعتی بهشهر	صنایع شیمیایی سینا
سیمان سپاهان	صنعتی ناب	پتروشیمی آبادان
ورزیران	لبنیات پاستوریزه پاک	شیمیایی پارس پامچال
نورد و تولید قطعات فولادی	بیسکویت گرجی	لعا بیران
پارس متال	کیوان	داروسازی جابرابن حیان
گروه کارخانه های نورد آلومینیم	تولیدی مهram	لابراتوارهای رازک
صنایع مس شهید باهنر	ایران مریوس	دارویی لقمان
آلومینیوم پارس	کارخانجات نساجی بروجرد	داروسازی کوثر
کالسیمین	تولیدی فیبرایران	داروسازی داملران
صنایع بسته بندی ایران	کارتن مشهد	پارس دارو
صنعتی آما	افست	داروسازی فارابی
جام دارو	نفت پارس	داروسازی امین
صنایع بسته بندی البرز	نفت بهران	البرز دارو
صنایع پمپ سازی ایران	سیمان تهران	لابراتوار داروسازی دکتر عبیدی
کمپرسور سازی تبریز	فنر سازی خاور	کربن ایران
مهندسی فیروزا	کاربراتور ایران	تولیدی لاستیک البرز
آبسال	توسعه صنایع بهشهر	شیشه و گاز
صنایع سرما آفرین	سرمایه گذاری پارس توشه	تولیدی صنعتی آبیگینه
پروفیل ویخچال ایران پویا	ایران ترانسفو	صنایع کاشی اصفهان
کارخانجات لوازم خانگی پارس	لامپ پارس شهاب	کارخانه چینی ایران
کارخانه های صنعتی آزمایش	کارخانجات پارس الکترونیک	کاشی نیلو
گروه صنعتی بوتان	آریا الکترونیک ایران	کارخانجات کاشی و سرامیک الوند
صنعتی نیرو محرکه	سایپا	ایران خودرو
محور سازان ایران خودرو	تولیدی لنت ترمز ایران	گروه بهمن

DPS_t: سود نقدی سهام عادی طی دوره t
 a: درصد افزایش سرمایه (از محل اندوخته یا آورده نقدی و مطالبات)
 C: آورده نقدی به هنگام افزایش سرمایه

جمع آوری داده های پژوهش
 اطلاعات مورد نیاز برای انجام این تحقیق به روش کتابخانه ای و عمدتاً از صورت های مالی شرکت های نمونه و نیز بانک های اطلاعاتی تدبیر ودنا سهم جمع آوری شده است.

یافته های پژوهش

متغیرهای پژوهش

در این تحقیق متغیرهای مستقل شامل: سود خالص و جریان نقدی عملیاتی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد و متغیر وابسته بازده سهام می باشد.

الف - آمار توصیفی
 در اولین گام برای تجزیه و تحلیل داده ها، آمارهای توصیفی داده های تحت مطالعه محاسبه می گردد. جدول آمار توصیفی که در نگاره ۲ آمده بیانگر مقدار پارامترهای توصیفی برای هر متغیر به صورت مجزا و برای مجموع سال ها می باشد.

بازده سهام

متغیر وابسته در این تحقیق، بازده واقعی سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس است که عبارت است از نسبت کل عایدی حاصل از سرمایه گذاری در یک دوره معین نسبت به سرمایه گذاری که طی آن دوره مصرف شده است. به طور کلی بازده سهام را می توان به صورت زیر نوشت:

ب - آزمون نرمال بودن داده ها

برای آزمون نرمال بودن داده ها از آزمون کلموگروف-اسمیرنف استفاده شده است. فرض صفر و فرض مقابل به صورت زیر است:

H₀: توزیع داده ها نرمال است

H₁: توزیع داده ها نرمال نیست

$$R_t = \frac{(1+a) P_{t-1} + DPS_t - P_t - C}{P_t}$$

نتایج آزمون با استفاده از نرم افزار SPSS در نگاره ۳ ارائه شده است.

P_t: قیمت سهم در زمان t

نگاره ۲. آمار توصیفی

متغیر	تعداد مشاهدات	حداقل	حداکثر	میانگین	واریانس	چولگی	کشیدگی
بازده سهام	۴۸۲	۱۰۵,۶۲۵	۵۵,۷	-۰,۸۲۱۲	۱۱۱,۸۴۹	-۳,۴۵۱	۳۹,۷۶۸
سود خالص	۴۸۱	۱۵,۵۹۶۴	۷,۴۱۸۸	۰,۰۵۳۴	۱,۵۲۷	-۲,۸۲۸	۵۹,۰۸
جریان نقدی عملیاتی	۴۸۲	۱۸,۰۹۹۲	۲۵,۷۴۴	۰,۰۵۷۶۵	۹,۳۴۸	۱,۳۵۸	۲۴,۰۴۷

نگاره ۳. آزمون کلموگروف اسمیرنوف

Ln(1/R ²)	بازده (R)	سطح معنی داری (sig)
.۱۲۸	.۰۰۰	

فرضیه اول: بین تغییرات سود خالص حسابداری و تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس ارتباط معنی داری وجود دارد.

روش Panel Analysis:

در این روش ضریب همبستگی مدل تقریباً $-۰,۰۹$ می باشد که با y_1 ارتباط معکوس ولی با خود R ارتباط مستقیم دارد. بطوری که $۰,۸\%$ تغییرات متغیر وابسته بازده سهام را می توان بوسیله سود خالص توضیح داد. خلاصه مدل در نگاره ۴ ارائه شده است.

پیش از برآورد ضرایب مدل، آزمون معنی داری مدل انجام می شود، فرضیه آزمون به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0 : P_{xy} = 0 \\ H_1 : P_{xy} \neq 0 \end{cases}$$

نتایج آزمون معنی داری مدل در نگاره ۵ ارائه شده است.

طبق نگاره ۵، مقدار Sig ($۰,۰۵۰۱۶۴$) کمتر از $\alpha(۰,۱)$ و F محاسبه شده بیشتر از F جدول می باشد در نتیجه فرض H_0 رد می شود و مدل در سطح ۹۰% معنی دار است. بنابراین بین

با توجه به جدول بالا، با مقایسه سطح معنی داری R ($۰,۰۰۰$) با $\alpha(۰,۰۵)$ نتیجه می گیریم که با اطمینان ۹۵% فرض H_0 رد می شود. یعنی توزیع داده ها نرمال نیست.

در تحقیق حاضر جهت نرمال نمودن داده ها به جای R از $\ln(1/R^2)$ استفاده می شود. با اجرای مجدد آزمون مشاهده می گردد که مقدار سطح معنی داری $\ln(1/R^2)$ ($۰,۱۲۸$) است. از آنجا که این عدد از مقدار $\alpha(۰,۰۵)$ بزرگ تر است، فرض H_0 با اطمینان ۹۵% پذیرفته می شود.

در ارتباط با تبدیل ذکر شده نکته زیر قابل تامل است: چون تبدیل انجام شده متناسب با عکس R می باشد، بنابراین جهت ارتباط متغیرهای مستقل با y_1 یعنی $\ln(1/R^2)$ با جهت R عکس است. یعنی اگر y_1 با E (سود خالص) ارتباط مستقیم داشته باشد در این صورت با R ارتباط معکوس دارد و بر عکس.

ج- آزمون فرضیات تحقیق

برای تعیین رابطه ریاضی هر یک از متغیرهای مستقل تحقیق با متغیر وابسته بازده و برآزش مدل، از دو روش Panel Analysis و GEE^{۱۱} استفاده می شود.

نگاره ۴. خلاصه مدل

Durbin-Watson Stat	Adjusted R ²	R ²	R
۲,۰۴۴۳	.۰۰۵۹۷۶	.۰۰۸۰۶۹	-.۰۹

نگاره ۵. آزمون معنی داری مدل

Sig	F
.۰۵۰۱۶۴	۳,۸۵۵۶۲۶

نگاره ۶. ضرایب مدل رگرسیون سود خالص و بازده سهام

Sig	t	Std.Error	B	مدل
.۰۰۰۱	-۴,۰۷	.۱۳۸۹	-.۵۶۵	مقدار ثابت
.۰۷۴۲	-۱,۷۸۹	.۱۵	-.۲۷	سود خالص

سود خالص و بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ارتباط معنی داری وجود دارد.

روش Panel Analysis

با توجه به نگاره ۸، ضریب همبستگی مثبت است یعنی متغیر مستقل جریان نقدی عملیاتی با Y_1 ارتباط مستقیم دارد ولی با خود بازده سهام ارتباط معکوس دارد. ضریب تعیین مدل هم در حد خیلی ناچیز یعنی ۰.۰۰۰۹ است. جدول خلاصه مدل در نگاره ۸ ارائه شده است.

طبق نگاره ۶، مقدار Sig کمتر از $\alpha(۰.۱)$ می باشد و ضرایب نیز در سطح ۹۰٪ معنی دار هستند. با توجه به نگاره ۶، مدل نهایی به صورت زیر برآزش می گردد:

$$\ln(1/R^2) = -.565 - .27 X_1 + \epsilon$$

روش GEE:

پیش از برآورد ضرایب مدل، آزمون معنی داری مدل انجام می شود. فرضیه آزمون به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0 : P_{xy} = 0 \\ H_1 : P_{xy} \neq 0 \end{cases}$$

نگاره ۷ آزمون معنادار بودن مدل را نشان می دهد. آماره Z و سطح معنی داری جدول فوق نشان می دهد که مدل در سطح ۹۰٪ معنی دار است. مدل برآزش شده به صورت زیر می باشد:

$$\ln(1/R^2) = .565 - .262 X_1 + \epsilon$$

با توجه به این که مقدار Sig (۰.۵۱۱)، بیشتر از $a(۰.۱)$ و F محاسبه شده کمتر از F جدول می باشد، فرض H_0 پذیرفته می شود و مدل معنی دار نیست، و بدین ترتیب می توان نتیجه گرفت که بین جریان نقدی عملیاتی و بازده سهام ارتباط معنی داری وجود ندارد. یعنی این که، جریان نقدی

فرضیه دوم: بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی و تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس

نگاره ۷. برآورد پارامتر در روش GEE

Sig	Z	Std.Error	B	متغیر
.۰۰۰۱	-۴,۲۹	.۱۳۱۷	-.۵۶۵	مقدار ثابت
.۰۹۸۱	-۱,۶۵	.۱۵۸۵	-.۲۶۲	سود خالص

راهنمای مؤسسه‌های حسابداری

مؤسسه حسابرسی آذین حساب

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

ابوالقاسم معماری
مجید کیانی
مهدی رضا قاسمیان

نشانی: اصفهان - میدان آزادی - ساختمان
آزادی - طبقه ۲ - پلاک ۶
(بلوک A, B)

تلفن: ۰۳۱۱-۶۴۴۱۹۱۷ و ۸

فکس: ۶۶۱-۵۹۶

سندوق پستی: ۸۱۶۴۵-۳۹۵

مؤسسه حسابرسی آریابهروش

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

فتحعلی ولاتی
مرتضی شعبانی
فرامرز میرزایی صلحی

نشانی: تهران - خ ملاصدرا - شیراز جنوبی
انتهای گرمسار شرقی - ساختمان کردستان
واحد ۶

تلفن: ۸۸۰۳۴۴۰۶

فکس: ۸۸۰۳۴۴۸۲

کد پستی: ۱۴۳۵۸۸۴۱۴۳

مؤسسه حسابرسی آزموندگان

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مهرداد آل علی
فرهاد فرزاد

نشانی: تهران - خیابان کریم خان زند
خ حافظ - پلاک ۷۰۱ - طبقه ۴

تلفن: ۸۸۸۰۳۴۴۵-۸۸۸۰۲۶۳۹

فکس: ۸۸۹۲۶۷۵۴

سندوق پستی: ۱۴۳۳۵-۷۹۷

مؤسسه حسابرسی آزموده کاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مسعود بختیاری سوجیلاعی
علی اصغر فرخ
علی خیراندیش
جعفر نیکدل

نشانی: تهران - میدان آرژانتین - خیابان الوند
خیابان ۲۷ - پلاک ۱۹ - طبقه ۲

تلفن: ۸۸۷۹۲۵۷۹

فکس: ۸۸۷۷۱۳۸۰

سندوق پستی: ۷۳۱۸-۱۹۳۹۵

مؤسسه حسابرسی آگاه تدبیر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

سعید برهانی
سیامک فتحی دهکردی

نشانی: تهران: شهرک قدس - بلوار فرحزادی
بعد از چهار راه دریا - نبش کوچه ایرانی
ساختمان مروارید - واحد یک

تلفن: ۲۲۳۶۷۷۸۳ فکس: ۲۲۳۶۷۷۸۴

نشانی اصفهان: خیابان چهار باغ بالا
مجمع پارسیان - طبقه دوم - واحد ۴۰۶

تلفن: ۰۳۱۱-۶۲۷۴۹۹۱

فکس: ۰۳۱۱-۶۲۷۳۵۶۹

مؤسسه حسابرسی ارقام نگر آریا

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مصطفی احمدی وسطی کلایی
قاسم شیخانی
سید محمد رضوی
اسفندیار گرشاسبی

نشانی: تهران - خیابان شریعتی - نرسیده به
خیابان بهار شیراز - پلاک ۴۱۱ - واحد شماره ۲

تلفن: ۷۷۵۰۱۹۱۳-۶۶۴۸۲۲۸۵

فکس: ۷۷۵۰۱۹۱۳

کد پستی: ۱۶۱۴۹۹۴۵۳۴

مؤسسه حسابرسی و خدمات مدیریت اصول پایه فراگیر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

ابراهیم موسوی
هوشنگ منوچهری
حسن صالح آبادی

نشانی: تهران - خیابان مطهری - جنب باشگاه
بانک سپه - پلاک ۴۳ - طبقه چهارم

تلفن: ۸۸۴۱۱۵۰۵ و ۸۸۴۲۲۵۲۴

کد پستی: ۱۵۶۷۷۱۷۸۶۶

سندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۹۳۵

مؤسسه حسابرسی امین حسابرسی افق

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

حبیب رودساز
عبدالامام عبدالحسین مزرعی
کامران سلیمی

نشانی: تهران - شهرک غرب - خیابان شهید
دادمان (پونک باختری) - خیابان درختی
روبروی پارک سپهر - کوچه پنجم - پلاک ۲
طبقه اول

سندوق پستی: ۱۴۶۶۵-۱۷۷۹

تلفن: ۸۸۳۷۴۸۶۱ و ۸۸۵۷۵۴۷۵-۶

فکس: ۸۸۳۷۴۸۶۲

مؤسسه حسابرسی و خدمات مدیریت برترین پژوهشگر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

محمد حسین دادگستر
مصطفی بانقوا
محمد علی دعایی

نشانی: تهران - سعادت آباد - میدان کاج
مجمع تجاری اداری سروستان
طبقه سوم - واحد ۳۰۸

تلفن: ۲۲۰۹۱۳۲۰ و ۴۳

فکس: ۲۲۰۸۰۸۱۷

کد پستی: ۱۹۹۲۹۹۸۳۵۵

راهنمای مؤسسات حسابرسی

مؤسسه حسابرسی پرتو حساب تهران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

اصغر بختیاری
ناصر بیک

نشانی: تهران - خیابان کارگر شمالی - خیابان نصرت - بعد از جمال زاده - پلاک ۲۵۰ واحد ۱۴

تلفن: ۶۶۹۴۹۱۴۹-۶۶۹۰۷۹۵۲۰۳

فکس: ۶۶۹۰۷۹۵۳ و ۶۶۹۴۹۱۴۹

کد پستی: ۱۴۱۹۸-۵۳۸۱۱

مؤسسه حسابرسی

به روز اوران زرف اندیش

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

حمید طیبانی زاده فشارکی
داریوش فارسی منش
عبدالناصر احمدیان مزرعه یزدی
علیرضا مسعود خرسندی

نشانی: تهران - خیابان دکتر شریعتی - نبش میرداماد - ساختمان ۲۰۰۰ - طبقه دوم - واحد ۱۰

تلفن: ۲۲۲۲۸۴۴۵

فکس: ۲۲۹۱۳۳۴۰

کد پستی: ۱۴۳۵۸۸۴۱۴۲

مؤسسه حسابرسی به راه مشار

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مهریان پروز
رضا یعقوبی

فریده شیرازی

شیرین مشیرفاطمی

نشانی: تهران - خیابان مطهری - خیابان فجر (جم سابق) - پلاک ۲۹ - طبقه دوم

تلفن: ۸۸۳۳۶۵۲۷ - ۸

فکس: ۸۸۳۰۹۴۹۰

مؤسسه حسابرسی و خدمات مدیریت دانشگر محاسب

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکاء و مدیران:

علی مصباحیان
حسن معلومات
محمد رضا عزیزی
محمد تقی رضایی
سید ابوالفضل دلگندنی
محمد باباپور

تلفن دفتر مرکزی:

۰۲۱-۶۶۵۹۱۱۵۷

۰۲۱-۶۶۵۹۱۱۵۸

۰۲۱-۶۶۹۱۳۱۱۱

مشهد: ۰۵۱۱-۷۳۳۷۰۶۹ گرگان: ۰۱۷۱-۲۲۳۶۱۱۱

تبریز: ۰۵۲۲۰۳۱-۰۵۱۱-۴۲۵۲۰۸۹ زنجان: ۰۲۱-۴۲۵۲۰۸۹

سمنان: ۰۲۳۱-۳۳۲۰۵۰۰ اردبیل: ۰۴۵۱-۴۴۵۴۰۳۰

اراک: ۰۸۶۱-۲۳۳۱۵۰۹

مؤسسه حسابرسی گردنمدان حساب

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

ایرج نجفیان
فرهاد بهزادی
محمد حسین آبادی

نشانی: تهران - خیابان کارگر شمالی - ترسیده به پمپ بنزین - کوچه اشراقی - پلاک ۴ - طبقه دوم

تلفن: ۶۶۹۱۵۶۸۲-۲

فکس: ۶۶۴۳۹۵۵۵

صندوق پستی: ۱۴۱۴۵-۵۱۹

مؤسسه حسابرسی و خدمات مدیریت حساب گستر پویا

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

اصغر خرمی دیزجی
علی صاره راز

نشانی: تهران - خیابان طالقانی بعد از چهار راه بهار - کوچه وزین پلاک ۵۶۳ - طبقه چهارم

تلفن: ۷۷۶۰۳۳۵۲

فکس: ۷۷۵۰۷۵۴۸

مؤسسه حسابرسی و حسابداری دقیق

عضو انجمن حسابداری ایران

شرکا:

یداله فلاحتی
روح اله خانی اوشانی

نشانی تهران: کوی نصر - خ ۱۴ - پلاک ۲۲

نشانی گرمان: خیابان آذر - کوچه ۵ پلاک ۵۰

تلفن تهران: ۸۸۲۸۸۸۲۴ - ۸۸۲۳۳۸۹۹ - ۰۹۱۲ ۱۴۳۳۸۹۹

فکس گرمان: ۲۴۶۴۰۷۲ - ۰۳۴۱

مؤسسه حسابرسی و خدمات مالی دایارایان

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

علی امانی
غلامحسین دوانی
عبدالحسین فرزاد

نشانی: تهران - خیابان مطهری - خیابان کوه نور خیابان هفتم - پلاک ۵۰ طبقه دهم - واحد ۱۰۲ - ۱۰۱

تلفن: ۸۸۵۲۸۶۰۰ (ده خط)

فکس: ۸۸۷۳۹۰۵۶

مؤسسه حسابرسی داوران حساب

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

شعبان حبیب پور کوچکی
نادر بسنده
محمد ابراهیم بصیرت

نشانی: تهران - خیابان قائم مقام فراهانی خیابان شهدا - پلاک ۱۷ - طبقه ۴ - واحد ۱۷

تلفن: ۸۸۷۲۴۸۴۱ - ۸۸۷۲۴۸۶۱

فکس: ۸۸۷۲۸۲۴۲

صندوق پستی: ۱۴۳۳۵ - ۱۳۳۶

راهنمای مؤسسات حسابرسي

مؤسسه حسابرسي ديلمی پور و همکاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):

نصرت اله تشخيصی
مصطفی ديلمی پور
عباس شجاعی FCCA

نشانی: تهران - بزرگراه آفریقا - پلاک ۲۳
مجمع اداری الهیه - طبقه ۶ - واحد ۶۰۶

تلفن: ۲۲۰۴۹۴۹۷
فکس: ۲۲۰۱۷۵۰۲
صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۱۹۳۹

مؤسسه حسابرسي رمزپویا

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):

حسن حیاط شاهی
مصطفی علوی

نشانی: تهران - بلوار میرداماد - میدان مادر
خ محسنی - کوچه یکم - پلاک ۲۳ - طبقه ۱

تلفن: ۲۲۲۷۵۱۳۱-۲۲۹۰۳۰۱۸
فکس: ۲۲۲۷۸۷۶۴
صندوق پستی: ۴۹۷۳-۱۹۳۹۵

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت رهبین

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):

نقی مزرعه فراهانی حسین شیخ سفلی
جواد عیش آبادی فرامرز نوروزی
محمد حاجی پور

نشانی: تهران - سهروردی شمالی - انتهای
خیابان خرمشهر - خیابان شهید عربعلی -
پلاک ۷ - واحد ۶

تلفن: ۸۸۵۲۳۰۵۹
فکس: ۸۸۷۶۰۹۲۰

مؤسسه حسابرسي رهیافت و همکاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):

مرتضی عسگری
مجید صفائی
مصطفی جهانبانی

نشانی تهران: خیابان سهروردی شمالی - نرسیده
به میدان شهید قندی - شماره ۱۵۹ - طبقه ۳
نشانی مشهد: بلوار فردوس - خیابان ابن سینا
غربی - پلاک ۲۳۷ - ساختمان رهیافت

تلفن تهران: ۸۸۵۰۳۹۱۷-۱۸
تلفن: ۰۵۱۱-۶۰۷۴۸۵۱
فکس: ۰۵۱۱-۶۰۴۳۴۲۱

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت زانپازان نیگو اندیش

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابدار رسمی):

نظام الدین رحیمیان
فایق احمدی
سیدحسین خاتمی

نشانی: تهران - خیابان سهروردی شمالی
خیابان سراب - پلاک ۱۸ - واحد ۱۱

تلفن: ۸۸۵۳۲۸۱۱-۱۲
فکس: ۸۸۵۳۲۸۱۳
کد پستی: ۱۵۵۷۷۵۴۱۱۳

مؤسسه حسابرسي سپاهان تراز

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
شرکا (حسابداران رسمی):

سیدامیرحسین ابطحی نائینی
مهران پوریان
علیرضا جمفری نسب
عباس حیدری کبریئی
سیدشهریار نوریان

نشانی تهران: بلوار میرداماد - خ شهید حصار
(رازان جنوبی) - بن بست بیست و یکم - پلاک ۴
طبقه دوم

تلفن: ۲۲۹۰۳۷۵۹-۲۲۹۰۳۷۵۸
فکس: ۲۲۲۷۶۳۳۸
تلفن دفتر اصفهان: ۶۶۹۹۵۹۵-۶۶۹۹۴۹۴ (۰۳۱۱)
فکس دفتر اصفهان: ۶۶۸۷۶۰۰ (۰۳۱۱)
تلفکس دفتر یزد: ۸۲۵۲۹۶۱ (۰۳۵۱)

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت سن هنر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

خانم شهلائی
هوشنگ خستویی
اسداله نیلی

نشانی: تهران - میدان آرژانتین - به طرف
شمال میدان - مقابل پارکینگ بیهقی - جنب
بانک سپه - پلاک ۹ - واحد ۳

تلفن: ۸۸۷۹۴۶۴۶
فکس: ۸۸۷۹۴۶۳۸

مؤسسه حسابرسي شاخه اندیشان

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

احد شله چی
جهانگیر رضائی
مجتبی الهامی
کوروش شایان
علیرضا شایان
حمیدرضا شایان

نشانی: تهران - خیابان ظفر - خ نفت شمالی
نبش خیابان نهم - پلاک ۳۱/۱۱۴ - طبقه ۶
واحد ۲۲ و ۲۳

تلفن: ۲۲۲۶۵۰۲۶-۲۲۹۰۴۱۹۹-۲۲۲۷۲۲۱۹۰
فکس: ۲۲۹۰۴۲۰۰

مؤسسه حسابرسي شراکت

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

سیروس گوهری
مجید کشور پژوه لنگرودی
حسن قرنی

نشانی: تهران - خ دکتر بهشتی - خیابان
قائم مقام فراهانی - ساختمان ۲۱۶
پلاک ۲۰۸ - طبقه ۴

تلفن: ۸۸۷۱۷۶۵۱-۸۸۷۱۷۶۵۰
فکس: ۸۸۷۲۰۱۸۸
صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۶۶۶۶

راهنمای مؤسسات حسابرسي

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

علی امیرنظری
هادی باباپور
محمود صدر

نشانی: تهران - میدان هفت تیر - روبروی بانک
ملت - کوچه شیمی - پلاک ۶۲ - واحد ۲

تلفن: ۱۵-۸۸۸۴۲۰۱۴
فکس: ۸۸۳۴۵۷۹۴

صندوق پستی: ۳۵۷-۱۵۸۵۵

مؤسسه حسابرسي مامر مشاور تهران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

معصومه شعبان
اکرم علیاری
محبوب مهدی پور بهمنبری
حمید رضا خواجوی

نشانی: تهران - فلسطین شمالی - مابین بلوار
کشاورز و زرتشت - پلاک ۳۹ - ساختمان ۵۵
طبقه ۴ - واحد ۱۸

تلفکس: ۰۶۱۹-۸۸۸۹۰۲۳۸۹-۸۸۹۰۵۶۴۷-۸۸۹
کد پستی: ۴۳۳۳۸-۱۴۱۵۸

مؤسسه حسابرسي فراگیر اصول

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

مراک جعفر زاده اسلامی
مسعود جعفر زاده اسلامی
علی صدر پناه

نشانی: تهران - خیابان ۲۳ گاندی
پلاک ۲۱ - واحد ۲

تلفن: ۸۸۶۶۱۲۶۹
فکس: ۸۸۶۶۱۲۶۹

مؤسسه حسابرسي فردا پدید و همکاران

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

حسن تنگ عیش
فرانک زنده نوش

نشانی: تهران - خیابان کارگر شمالی - جنب
پمپ بنزین - خیابان شهید فکور - پلاک ۱۸
طبقه ۲ - واحد ۲

تلفن: ۸۸۳۳۵۷۶۸
فکس: ۸۸۳۳۵۷۶۶

کد پستی: ۱۴۱۳۶۱۴۷۱۱

مؤسسه حسابرسي و خدمات مدیریت مجیز

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

حسین سیادت خو
محمدنبی داهی
سعید سینایی مهربانی

نشانی: تهران - بلوار کریمخان زند
خیابان آبان جنوبی - خیابان سیند
شماره ۹۲ - طبقه سوم - واحد ۶

تلفن: ۰۲۹۰۱-۸۸۸۰۱۵۴۷ و ۰۷۶۷۹-۸۸۹
صندوق پستی: ۱۵۹۸۶۸۵۵۱۷

مؤسسه حسابرسي و خدمات مالی

نمودگر روش

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

داوود بحری
موسی محسنی
عبدالوهاب بریمانی

نشانی: ساری - خیابان قارن - ساختمان
سینا - طبقه ۲

تلفن: ۰۱۵۱-۲۲۲۲۸۹۲
فکس: ۰۱۵۱-۲۲۲۴۱۸۳

نشانی: تهران: خیابان فاطمی غربی - روبروی
شیلات - پلاک ۲۸۹ - طبقه ۲

تلفن: ۰۸-۶۶۹۱۴۵۴۷ فکس: ۶۶۹۱۴۵۴۹
صندوق پستی: ۴۸۱۷۵/۶۱۹

مؤسسه حسابرسي نیک روشن

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

سردار بارگاهی
غلامرضا زریابی
لقمان سینکا کریمی

نشانی: تهران - بلوار آفریقا - بالاتر از جهان کودک
نبش سپیدار - پلاک ۲۰۲ - واحد ۷

تلفن: ۸۸۷۷۹۸۷۸
فکس: ۸۸۶۶۲۸۹۴

مؤسسه حسابرسي و خدمات مالی

پکتا تدبیر

عضو انجمن حسابداری ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکا (حسابداران رسمی):

محمود رحیمی
کاظم وادی زاده
شهریار سیفی

نشانی: تهران - خیابان میرداماد - میدان
محسنی - خیابان شاه نظری - خیابان دوم
پلاک ۱۶ - طبقه ۵

تلفن: ۲۲۲۴۴۷۶۵
۲۲۲۴۴۷۶۷

فکس: ۲۲۲۵۶۹۴۰

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵۳۴۹۱

شرکت صلح سازان آینده

عضو انجمن حسابداری ایران

شرکا:

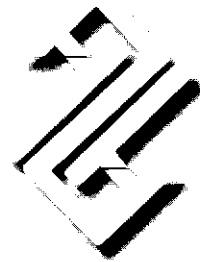
محمود سمندری
لیان سمندری
سامان سمندری

نشانی: تهران - میدان فاطمی - ابتدای
خیابان شهید گمنام - پلاک ۲۴
طبقه سوم - واحد ۵

تلفن: ۸۸۹۶۳۹۷۳
فکس: ۸۸۹۶۷۸۷۳

تلفن های همراه: ۰۹۱۲۱۹۹۹۹۴۹
۰۹۱۲۲۱۷۶۱۱۱

فرم درج اطلاع رسانی برای اعضای حقوقی انجمن

موسسه حسابرسی

عضو انجمن حسابداری ایران

عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

شرکاء (حسابداران رسمی):

.....
.....
.....
.....

تلفن: فکس:

نشانی:

صندوق پستی:

* لطفاً مشخصات بالا را جهت چاپ در مجله دانش و پژوهش حسابداری کامل فرمایید.

مشخصات فیش واریزی جهت درج اطلاع رسانی

تاریخ پرداخت:

نزد شعبه:

شماره فیش:

مبلغ پرداختی: ۱,۴۰۰,۰۰۰ ریال بابت درج اطلاع رسانی در مجله دانش و پژوهش

حسابداری در ۴ شماره به حساب جاری ۱۳۷۰ بانک ملی شعبه سازمان حمایت کد

شعبه ۵۶۰ به نام انجمن حسابداری ایران

بانک کارآفرین

دانش جهانی، راه حل ایرانی

همه‌هنگ با شما

در کنار شما

Global Knowledge
Local Solutions

همسو با آخرین تکنولوژی روز جهان

طیف کامل خدمات بانکی

مناسب با نیازهای شما

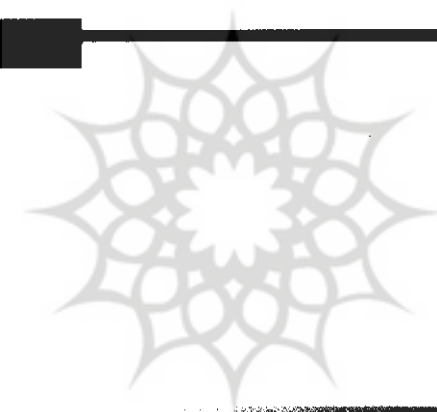
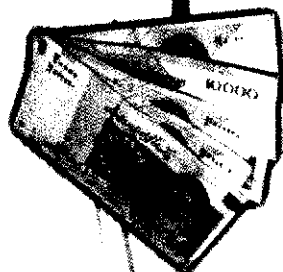
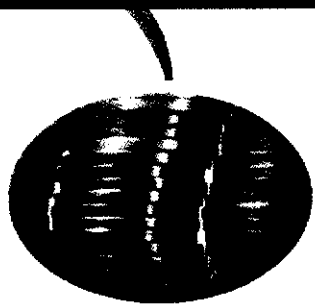

عليه السلام

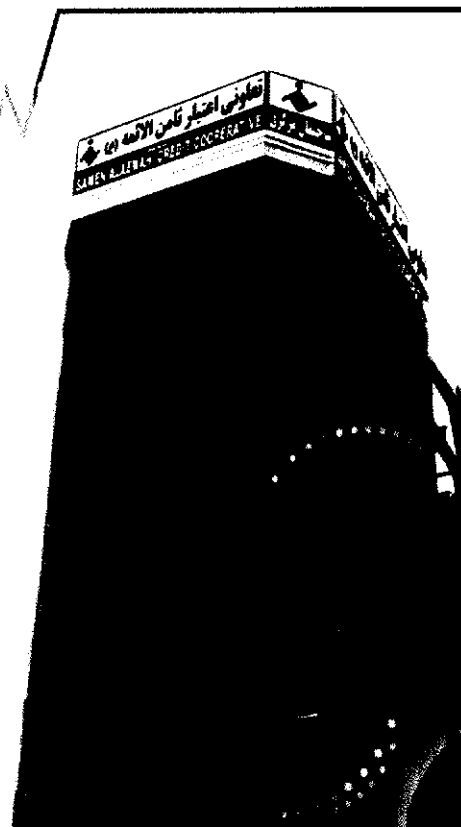
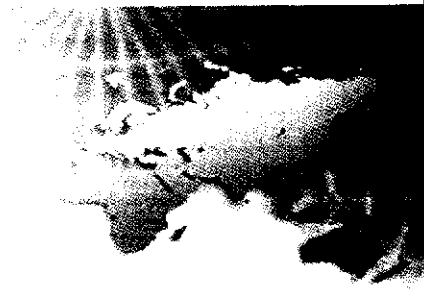
تعاونی اعتبار ثامن الائمه

با بیش از ۴۰۰ شعبه در سراسر کشور

ارائه دهنده خدمات مالی و اعتباری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

دفتر مرکزی: تهران - خیابان گاندی - خیابان ۱۵ - برج ثامن

فکس: ۸۸۷۹۳۴۹۳

تلفن: (۱۰ خط) ۸۲۰۷۲۲۲۰

نرخ سود علی الحساب سپرده‌ها

نرخ سود علی الحساب	نوع سپرده
٪ ۱۹	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (پنج ساله)
٪ ۱۸ / ۸	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (چهار ساله)
٪ ۱۸ / ۵	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (سه ساله)
٪ ۱۸	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (دو ساله)
٪ ۱۷ / ۵	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت (یک ساله)
٪ ۱۵ / ۵	سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه (شش ماهه)
٪ ۱۳	سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت

سود علی الحساب سپرده های فوق بطور روز شمار پرداخت میگردد .

تعاونی اعتبار سامن الائمه (علیه السلام)

شماره اعتبار

حقوق و دستمزد و پرسنی

حسابداری و دفترداری ده سطحی

اموال و دارائیهایی ثابت

کنترل صندوق و بانک و خزانه داری

انبار و حسابداری انبار

برنامه ریزی و کنترل تولید و موجودی

قیمت تمام شده

فروش و بخش و حسابداری فروش

نرم افزار جامع مالی و اداری

تمامی نیازها

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

بانک‌های اطلاعاتی نامحدود (شرکتهای مختلف) با تعاریف و اسناد مستقل، سال‌های مالی متعدد برای هر بانک اطلاعاتی، کاربران متعدد با رمز عبور و حدود دسترسی قابل تعریف، امکان استفاده بصورت تک کاربره و شبکه، امکان بکارگیری در چند محل جغرافیائی مختلف و تبادل و یکسان سازی اطلاعات توسط Outlook، ارسال اطلاعات و گزارش‌ها و فهرست‌ها به Excel، پشتیبانی کلیه چاپگرها، حفاظت و مقاومت بسیار بالا در مقابل خرابی اطلاعات و قطع برق، امکانات بسیار پیشرفته جهت جستجوی اطلاعات و اسناد و گزارش‌ها، قابلیت طراحی گزارش‌های جدید با امکان تعریف ستون‌ها و جداول و شرایط بصورت پارامتریک، مدیریت چاپ بسیار قوی با امکانات تعریف نوع کاغذ، فونت، رنگ، چاپگر، سربرگ، آرم، سطر بندی، حواشی و تعیین ستون‌های مورد نیاز در کلیه گزارش‌ها و دفاتر و فهرست‌های برنامه، راهنمای Online به اضافه کتاب راهنمای جامع، برنامه نویسی تحت محیط Windows با استفاده از Delphi و SQL Server امکانات درج، ادغام، جابجائی، حذف، تغییر تاریخ، درج ردیف،... برای اسناد حسابداری در مرحله تنظیم، حسابداری ارزی کامل با امکان تهیه دفاتر و ترازهای ریالی- ارزی، تهیه دفاتر روزنامه، کل، معین، تفصیلی و انواع تراز دوره‌ای با امکان تعیین محدوده برای بیش از یک دوره مالی، گزارش‌های متعدد ترازنامه، سود و زیان و صورتهای مالی، صدور خودکار اسناد افتتاحیه و اختتامیه، ارسال و دریافت حساب‌ها و اسناد حسابداری توسط فایل، دیسکت و مودم، ... به اضافه صدها قابلیت و مزیت منحصر بفرده دیگر.

www.farvardinsoft.com

تهران، خیابان آفریقای شمالی، خیابان گلغام، شماره ۲۱/۱، واحد ۴

تلفن واحد فروش: ۲۲۰۲۷۵۴۱ پست الکترونیک: info@farvardinsoft.com

اطلاعیه

طراحی کدینگ های حسابداری و اطلاعاتی کلیه سیستم ها
طراحی فرم ها، روش ها و گردش عملیات هر یک از سیستم ها با استفاده از Work flow در محیط شبکه
طراحی بانک های اطلاعاتی با استفاده از بانک اطلاعاتی Ms Sqlserver
برنامه نویسی سیستم ها با استفاده از Vb.Net 2005
امکان اجرای پروژه در محیط های LAN و WAN
آموزش کارکنان برای اجرای بهینه سیستم ها
نظارت بر اجرای سیستم ها
سایر خدمات مشاوره ای و کارشناسی در ارتباط با موضوعات فوق و اجرای پروژه.

انجمن حسابداری ایران با همکاری مجرب ترین کارشناسان در زمینه طراحی سیستم های اطلاعاتی و فن آوری اطلاعات، آمادگی خود را برای اجرای پروژه های زیر اعلام می دارد:

- ۱- طراحی و استقرار سیستم حسابداری صنعتی
- ۲- طراحی و استقرار سیستم های اطلاعاتی حسابداری (AIS)
- ۳- طراحی و استقرار سیستم های اطلاعاتی مدیریت (MIS)
- ۴- طراحی و استقرار سیستم های برنامه ریزی منابع سازمان (ERP)

مراحل اجرایی هر پروژه شامل:
تهیه گزارش شناخت

لوح فشرده نشریات

1. Accounting review (دوره ۸۰ ساله)
2. Accounting Horizons (دوره ۲۰ ساله)
3. Issues in Accounting Education (دوره ۲۰ ساله)
4. Abacus (دوره ۴۰ ساله)
5. Journal of Finance (دوره ۶۰ ساله)
6. Accountancy (دوره ۴۰ ساله)
7. Auditing (دوره ۲۵ ساله)
8. Behavioral Research in Accounting (دوره ۱۵ ساله)
9. European Accounting Review (دوره ۱۲ ساله)
10. Journal Of Applied Finance (دوره ۱۴ ساله)
11. Journal Of Financial & Quantitative Analysis (دوره ۲۰ ساله)
12. Journal Of Information Systems (دوره ۲۰ ساله)
13. Management Accounting Quarterly (دوره ۷ ساله)
14. Accounting Organization and Society (دوره ۲۰ ساله)
15. Accounting Forum (دوره ۲۰ ساله)
16. ...

بدینوسیله به اطلاع کلیه دانشجویان، مراکز پژوهشی، آموزشی و تحقیقاتی، کتابخانه ها و کلیه اشخاص حقوقی و حقیقی می رساند، انجمن حسابداری ایران در راستای رسالت خود مبنی بر ارتقاء سطح دانش جامعه حسابداری، در اقدامی منحصر به فرد تعداد محدودی لوح فشرده تمام متن بیش از یکصد عنوان از نشریات لاتین منتشر شده در حوزه حسابداری، حسابداری، امور مالی و سرمایه گذاری، تجارت و امور بانکی و سیستم های اطلاعاتی را (در قالب ماهنامه، فصلنامه، خبرنامه و...) با قابلیت چاپ تهیه و آمادگی توزیع آن را بین متقاضیان با قیمتی مناسب دارد. متقاضیان جهت اطلاعات بیشتر و تهیه این بانک های اطلاعاتی با دفتر انجمن تماس حاصل فرمایند.

در دهمین کنگره جهانی و سومین کنفرانس سالانه

استادان حسابداری چه گذشت؟

استانبول ۱۱-۹ نوامبر ۲۰۰۶

دهمین کنگره جهانی و سومین کنفرانس سالانه استادان حسابداری در تاریخ ۹ تا ۱۱ نوامبر سال ۲۰۰۶ در استانبول برگزار شد. ترکیه که این روزها به شدت به اتحادیه اروپا پافشاری و برنامه ریزی دارد با تشکیل چنین کنگره هائی خود را به عنوان محور حرفه حسابداری در آسیا و خاورمیانه قلمداد می کند که عملاً رقیب دبی در این میان شود زیرا ظرفیت های انسانی ترکیه بسیار بیشتر از امارت متحده عربی است.

در این کنگره سه میزگرد اصلی پیرامون چالش های گزارشگری، چالش های جهانی شدن حسابداری و چالش های استانداردهایی بین المللی حسابداری برقرار شد که جمع بندی نهائی ایین سه میزگرد آن بود که برای دو کشور از جهان نمی توان یک راه مشابه تعریف کرد.

No two countries do it the same way? این جمع بندی که کاملاً بر خلاف شعار کسانی است که دل در گروه فرمول های یکسانی جهانی شدن و کپی برداری از استانداردهای بین المللی بود حاصل تجربیات و تحقیقات ارزنده ای بود که توسط

انجمن حسابداری امریکا (AAA) فدراسیون بین المللی حسابداران جهانی (IFAC) و هیات تدوین استانداردهای بین المللی حسابداری (IASB) بود. این کنگره به مدت سه روز در استانبول با پشتیبانی انجمن حسابداران رسمی ترکیه برگزار شد. برنامه کنگره بدین طریق بود که هر روز یک میزگرد اصلی و چندین کار گروه جداگانه برگزار می شود که هر کار گروه در یک سالن جداگانه مقالات و سخنران خود را ارائه می نمودند.

در اولین روز کنگره در میزگرد جهانی شدن خلاصه مقاله «جهانی شدن و مسئولیت حسابرسان» توسط آقای غلامحسین دوانی عضو انجمن حسابداری ایران و شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران ارائه شد. این مقاله که توسط انجمن بین المللی آموزش و تحقیقات حسابداری امریکا برگزیده و به کنگره ارائه شده بود مورد استقبال حضار قرار گرفت. لازم به یادآوری است در این کنگره با حضور بیش از ۷۰۰ نفر از استادان حسابداری، حسابداران رسمی و

اعضای آیفک تشکیل شده بود آقایان غلامحسین دوانی و علی امانی به عنوان اعضای انجمن حسابداری ایران حضور داشتند.

پیام جمع بندی کنگره به حسابداران جهان این بود که مسئولیت های اجتماعی حسابرسان در فرآیند جهانی شدن بسیار با اهمیت است و جامعه حسابداران نیازمند آموزش های نوین و استانداردهای خاص هستند تا بتوانند در قبال مسئولیت های اجتماعی خود دچار آسیب نگردند.

بیش از ۱۵۰ مقاله به این کنگره از کشورهای مختلف جهان ارائه شده بود که از ایران نیز دو مقاله با عنوان «جهانی شدن و مسئولیت های حسابرسان» توسط آقای غلامحسین دوانی، مقاله تحقیقاتی رابطه «اندازه شرکت ها و هزینه های سیاسی» در مورد شرکت های پذیرفته شده در سازمان بورس تهران نیز توسط آقای صمد ایازی از استادان دانشگاه آزاد اسلامی به کنگره ارائه شده بود که متأسفانه به علت غیبت نویسنده مقاله مذکور به طور رسمی ارائه نشد.

فهرست اعضای حقوقی انجمن حسابداری ایران

ردیف	نام عضو
۱	آ.س.پ
۲	آرک
۳	بامداد کامپیوتر
۴	بانک صادرات ایران
۵	بانک کارآفرین
۶	بیمه کارآفرین
۷	پتروشیمی خارک
۸	پردازش موازی سامان
۹	تعاونی اعتبار ثامن الائمه
۱۰	تولیدی گاز لوله
۱۱	داده پرداز دستیار
۱۲	داروسازی امین
۱۳	دانشگاه آزاد مرند
۱۴	دانشگاه صنعتی مالک اشتر
۱۵	رای پرداز
۱۶	سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار
۱۷	سرمایه گذاری ایرانیان
۱۸	سرمایه گذاری سعدی
۱۹	شیشه همدان
۲۰	صنایع کاغذ سازی کاوه
۲۱	صنایع موکت همدان
۲۲	طرحان پارس سیستم
۲۳	طرح اندیشان پویا
۲۴	عمران قشم
۲۵	گروه صنعتی گلرنگ
۲۶	لیزینگ بانک اقتصاد نوین
۲۷	مجتمع فولاد سبا
۲۸	مشاورین پگاه سیستم پیشرو
۲۹	مطالعات و پژوهش های بازرگانی
۳۰	مهندسی تک پیشرو رایانه
۳۱	مهندسی نرم افزار فرایم
۳۲	نرم افزار فروردین

ردیف	نام عضو
۳۵	دانش حساب
۳۶	دانشگر محاسب
۳۷	داوران حساب
۳۸	دایاران
۳۹	دش و همکاران
۴۰	دقیق
۴۱	دیلمی پور و همکاران
۴۲	ذخایر
۴۳	رمز پویا
۴۴	رهبین
۴۵	رهیافت اندیشان و همکاران
۴۶	رهیافت و همکاران
۴۷	زانیاران نیکواندیش
۴۸	سپاهان تراز
۴۹	سخن حق
۵۰	شاخص اندیشان
۵۱	شایسته
۵۲	شراکت
۵۳	صبح بهار البرز
۵۴	صدر
۵۵	صدرامین تهران
۵۶	صلح سازان آینده
۵۷	عامر مشاور تهران
۵۸	فراز مشاور
۵۹	فراگیر اصول
۶۰	فردا پدید و همکاران
۶۱	فهیمان و نوآوران درفش سپاهان
۶۲	کرج محاسب
۶۳	کوثر بنیاد تعاون بسیج
۶۴	مفید راهبر
۶۵	ممیز
۶۶	نمودگر روش
۶۷	نیک روشن
۶۸	همپیشگان
۶۹	هوشمند تدبیر
۷۰	یکتا تدبیر

ردیف	نام عضو
۱	آذرمقیم
۲	آذربین حساب
۳	آرام فهیم
۴	ارقام پویا
۵	ارقام کنکاش
۶	ارقام نگر آریا
۷	آریا بهروش
۸	آزمودگان
۹	آزموده کاران
۱۰	آزمون تراز کویر
۱۱	اصول پایه فراگیر
۱۲	آگاه تدبیر
۱۳	آگاه نگر
۱۴	آگاهان تراز توس
۱۵	امین حساب
۱۶	امین حسابرس افق
۱۷	امین راهبرد
۱۸	اندیشمند تدبیر
۱۹	برترین پژوهشگر
۲۰	به روزآوران ژرف اندیش
۲۱	بهراد مشار
۲۲	بهمند
۲۳	بیداران
۲۴	پرتو حساب تهران
۲۵	پرسیان پاد
۲۶	پیام
۲۷	پیمان مشهود
۲۸	تأمین اجتماعی
۲۹	تلاش ارقام
۳۰	توسعه سیستم های مالی و کیفیت سایان زنگان
۳۱	حساب گستر پویا
۳۲	حسابداران برگزیده
۳۳	حسابیار میزان
۳۴	خردمندان حساب

فهرست اعضای انجمن علمی

فهرست کل اعضا حقیقی انجمن در شماره هشتم فصلنامه (بهار ۱۳۸۶) به اطلاع عموم خواهد رسید.

ردیف	نام خانوادگی	نام	ردیف	نام خانوادگی	نام	ردیف	نام خانوادگی	نام
۱۰۰۱	آزادگان	پریوش	۱۰۲۹	پوررضا	حمیدرضا	۱۰۵۷	خوزین	علی
۱۰۰۲	آگاه تهرانی	محمد رضا	۱۰۳۰	تراز	حسین	۱۰۵۸	خیرخواه	عباس
۱۰۰۳	ابراهیمی	محمد	۱۰۳۱	ترکمندی	شاهین	۱۰۵۹	دادجوی توکلی	آذرمیدخت
۱۰۰۴	احتشام	علی	۱۰۳۲	تقی زاده	سیدمحمد	۱۰۶۰	درجه	محمد رضا
۱۰۰۵	ارجمند حقیقی	کورث	۱۰۳۳	توکلی	اصغر	۱۰۶۱	دهبد	حامد
۱۰۰۶	ازگلی نژاد	مهدی	۱۰۳۴	تیزفهم فرد	غلامرضا	۱۰۶۲	دهقان نیستانکی	مهدی
۱۰۰۷	اسلامی	عصمت	۱۰۳۵	جاوید	محمد رضا	۱۰۶۳	دیلمی پور	مصطفی
۱۰۰۸	اسلامی	یوسف	۱۰۳۶	جداری فروغی	علی	۱۰۶۴	ذاکری	جعفر
۱۰۰۹	اصغر زاده	لیلا	۱۰۳۷	جسری	منوچهر	۱۰۶۵	ذبیح زاده	عبداله
۱۰۱۰	افخمی	جعفر	۱۰۳۸	جعفری	اسکندر	۱۰۶۶	ذوالفقاری	محمد
۱۰۱۱	افشار	محمود	۱۰۳۹	جعفری مزرعه یزدی	زهرا	۱۰۶۷	رادمهر	احسن اله
۱۰۱۲	اکبری	جعفر	۱۰۴۰	چیرانی	ابراهیم	۱۰۶۸	رضائی	محمود
۱۰۱۳	اله دادی	عباس	۱۰۴۱	حاتم آبدی فراهانی	محمدحسن	۱۰۶۹	رضا پورمحمدی	سیدسعید
۱۰۱۴	امیری جونبی	فره مند	۱۰۴۲	حاتمی داودی	مراد	۱۰۷۰	رضایی قدیمی	محمد
۱۰۱۵	اندی نگر	علی	۱۰۴۳	حاجی آقا پور	عباس	۱۰۷۱	رضوی اردستانی	زهرة
۱۰۱۶	انصاری خالدی	مسعود	۱۰۴۴	حدادی	محمد	۱۰۷۲	رفیع زاده	غلامرضا
۱۰۱۷	باباپور	محمد	۱۰۴۵	حسن زاده	داریوش	۱۰۷۳	رمضانی	امیررضا
۱۰۱۸	بارگاهی	سردار	۱۰۴۶	حسن زاده	لطف اله	۱۰۷۴	رودکی	جمال
۱۰۱۹	باقری	فرانک	۱۰۴۷	حسینی کبوترخانی	عباس	۱۰۷۵	روزبهنانی	ناصر
۱۰۲۰	بخشی زاده	فروغ	۱۰۴۸	حسینی	سیدمرتضی	۱۰۷۶	روزبهنانی پری	علیرضا
۱۰۲۱	بستان	اردشیر	۱۰۴۹	حمیدی	فاطمه زهرا	۱۰۷۷	رهبان باغبانی	جواد
۱۰۲۲	بسنده	نیما	۱۰۵۰	حمیدیان	دکتر محسن	۱۰۷۸	زائری امیرانی	محمود
۱۰۲۳	بهدارخانی راد	مسعود	۱۰۵۱	حیدر ذوالفقاری	غلامرضا	۱۰۷۹	زاهدی امیری	کمال الدین
۱۰۲۴	بهزاد پور	ذکریا	۱۰۵۲	خانبازی	غلامرضا	۱۰۸۰	زلفی	حسن
۱۰۲۵	بیک محمدلو	نادر	۱۰۵۳	خاوری	شهرام	۱۰۸۱	زنده دل ثابت	بهرام
۱۰۲۶	پارسا سیرت	محمد	۱۰۵۴	خدارحمی	دکتر بهروز	۱۰۸۲	سیحانی	عباس
۱۰۲۷	پاک مرام	عسگر	۱۰۵۵	خلیل خلیلی	قاسم	۱۰۸۳	سپهرخوی	حمید
۱۰۲۸	پدرود	اسداله	۱۰۵۶	خواجه دهاقانی	سعید	۱۰۸۴	سرلک	نسرین

فهرست اعضای حقیقی عضو انجمن ...

ردیف	نام خانوادگی	نام	ردیف	نام خانوادگی	نام	ردیف	نام خانوادگی	نام
۱۰۸۵	سلگی	حجت اله	۱۱۱۵	طباطبائی راد	سیدرضا	۱۱۴۵	کلیچ	محمود
۱۰۸۶	سلیمانی	حجت	۱۱۱۶	طاقانی	محمودرضا	۱۱۴۶	گلشنی	محمد
۱۰۸۷	سلیمانی	ناصر	۱۱۱۷	طهرانی پور	علی	۱۱۴۷	لشگری	دکتر زهرا
۱۰۸۸	سلیمی	حمید	۱۱۱۸	عابدین پور تیمورلوئی	علیرضا	۱۱۴۸	لطفی	سیدعرفان
۱۰۸۹	سماواتیان	علیرضا	۱۱۱۹	عبادزاده	محمد	۱۱۴۹	محرابی	عبدالمجید
۱۰۹۰	سید نژاد فهیم	سیدرضا	۱۱۲۰	عبدی	محمد مهدی	۱۱۵۰	محمدزاده	ابراهیم
۱۰۹۱	سیدی	سید محمود	۱۱۲۱	عرفان	فرشید	۱۱۵۱	محمدزاده	ولی
۱۰۹۲	سیفی	شهریار	۱۱۲۲	علیزاده	هوشنگ	۱۱۵۲	محمدی	داریوش
۱۰۹۳	شاهوردی	گیتی اعظم	۱۱۲۳	علیزاده سبزواری	نریمان حسین	۱۱۵۳	محمدی نصرآبادی	ملیحه
۱۰۹۴	شجاعی	عباس	۱۱۲۴	علیزاده قبادی	فرشید	۱۱۵۴	مردوخی	ناجی
۱۰۹۵	شعاعی	علی	۱۱۲۵	علیزاده گتایی	بهزاد	۱۱۵۵	مروج فرشی	محسن
۱۰۹۶	شعبانی	فیروز	۱۱۲۶	عین افشار	حامد	۱۱۵۶	مشک زاده	باقر
۱۰۹۷	شکوهی	علیرضا	۱۱۲۷	غفاری	اسمعیل	۱۱۵۷	ملکی تکلیمی	شراره
۱۰۹۸	شهبازی	علی	۱۱۲۸	غفوری مقدم	امیر	۱۱۵۸	مهربانی	هیبت اله
۱۰۹۹	شهرکی	محمد رضا	۱۱۲۹	غلام زاده خاور	مهدی	۱۱۵۹	مهریاب زاده	علیرضا
۱۱۰۰	شیخی شهریور	فرهاد	۱۱۳۰	غیاث فخری	محمد ابراهیم	۱۱۶۰	میرباقری	سید محسن
۱۱۰۱	شیرمحمد پور گرجانی	عبداله	۱۱۳۱	فامیل ساغرچی	مهران	۱۱۶۱	میری	اکبر
۱۱۰۲	شیرزاد	بهرام	۱۱۳۲	فرد	احمد	۱۱۶۲	ناصر زاده	نادر
۱۱۰۳	صادق	امیر عباس	۱۱۳۳	فریدونی	فرشید	۱۱۶۳	نجاری	حجت اله
۱۱۰۴	صادقی	ابراهیم	۱۱۳۴	فضلی	سهیلا	۱۱۶۴	نجفی	غلامعلی
۱۱۰۵	صادقیان همدانی	محمد حسین	۱۱۳۵	فولادوند	شاهین	۱۱۶۵	نصرالهی	جواد
۱۱۰۶	صالحی دشتی	اسماعیل	۱۱۳۶	فیالی	حمیدرضا	۱۱۶۶	نقی زاده	سعید
۱۱۰۷	صالحی قلعه سفید	سید حسین	۱۱۳۷	قاسمی	حمیدرضا	۱۱۶۷	نوازی	حسین
۱۱۰۸	صباغ	امید	۱۱۳۸	قاسمی	ساسان	۱۱۶۸	نیک جو	پوریا
۱۱۰۹	صحاف رضوی	سید حسین	۱۱۳۹	قدرتی	پرویز	۱۱۶۹	نیک خوی متین	علیرضا
۱۱۱۰	صفوی	سید محمد تقی	۱۱۴۰	قرنی حمامیان	قادر	۱۱۷۰	وکیلی	حسین
۱۱۱۱	صفوی مقدم	شراگیم	۱۱۴۱	قنبری	جمشید	۱۱۷۱	هاشمی	حسین
۱۱۱۲	ضرغامی	سید مهدی	۱۱۴۲	قوامی فرد	رضا	۱۱۷۲	همتیان	پیام
۱۱۱۳	طاری بخش	علیرضا	۱۱۴۳	کردمیری	حمید	۱۱۷۳	یاورفر	مسعود
۱۱۱۴	طاهریان	مهرداد	۱۱۴۴	کراهی مقدم	سیروس	۱۱۷۴	یوسف نژاد	صادق

دولت به مشابه از کان حاکمیتی کشور در همان سنوات ۵۱-۱۳۴۵ به این نتیجه رسیده بود که بتواند گزارش حسابدار رسمی را مورد سوال قرار دهد اما برای اینکه این محدوده رسیدگی قانونمند شود و دستگاه مالیاتی نتواند حسابداران رسمی را سرکار بگذارند ماده (۲۸۰) به شرح ذیل تصویب شده بود:

ماده ۲۸۰- هرگاه ممیز مالیاتی به گزارش حسابدار رسمی ایرادی داشته باشد نظر خود را با ذکر دلایل به سرممیز گزارش خواهد داد و در صورتی که مراتب مورد تأیید کتبی او قرار گیرد ممیز مالیاتی بر اساس مقررات این قانون و حسب مورد با رعایت تبصره ۱ ماده ۸۱ درآمد مشمول مالیات را تشخیص خواهد داد. در صورتی که رد گزارش حسابدار رسمی در مورد بند الف ماده ۲۷۹ باشد و به موجب رای قطعی کمیسیون تشخیص که با حضور یکی از حسابداران رسمی تشکیل می شود ادعای سرممیز و ممیز مالیاتی قبول نشود دادستان انتظامی مالیاتی مکلف است اقدام به تعقیب نامبردگان در هیأت عالی انتظامی نماید و در غیر این صورت حسابدار رسمی با مودی متضامناً مسئول پرداخت مابه التفاوت مالیات و جرائم و زیان دیرگرد متعلق بوده و نسبت به لغو کارت شناسایی حسابدار رسمی بر اساس مقررات آیین نامه موضوع تبصره یک ماده ۲۷۶ اقدام و مراتب برای تعقیب نامبرده به کانون حسابداران رسمی اعلام خواهد شد. عدم حضور حسابدار رسمی در جلسه کمیسیون تشخیص در صورتی که قبلاً دعوت شده باشد مانع رسیدگی و صدور رای نخواهد بود.

تبصره- اعضاء کانون از نظر تخلفات و مجازات ها و نحوه رسیدگی به تخلفات آنان به استثناء تخلفات انتظامی که در اساسنامه کانون پیش بینی خواهد شد تابع مقررات مربوط به کارشناسان رسمی خواهند بود.

موضوع دیگر قابل بحث در این زمینه حق الزحمه حسابرسی مالیاتی بود که به موجب آئین نامه انتخاب حسابداران رسمی موضوع ماده ۲۷۷ قانون مالیات های مستقیم بود که نشان دهنده توجه دولت به این موضوع بوده است. جدول حق الزحمه حسابداران رسمی در سال ۱۳۴۵ به شرح ذیل بوده است:

مالیاتی نسبت به گزارش حسابدار رسمی اعم از بند الف یا ب توضیحات و اطلاعات اضافی بخوهد می تواند حداکثر، در مدت سه ماه پس از تسلیم گزارش یا ذکر مورد کتباً از حسابدار رسمی مطالبه نماید و حسابدار رسمی مکلف است حداکثر در مدت ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ توضیحات و اطلاعات خواسته شده را جهت ممیز ارسال دارد مگر آنکه تهیه اطلاعات توضیحات خواسته شده احتیاج به وقت اضافی داشته باشد که در این صورت با توجه به مدت مرور زمان مالیاتی مهلت متناسبی به حسابدار رسمی داده خواهد شد. در صورتی که ممیز مالیاتی به اطلاعات و توضیحات حسابدار رسمی ایرادی داشته باشد طبق ماده ۲۸۰ اقدام خواهد شد.

ماده ۲۸۰- هرگاه به تشخیص سرممیز مالیاتی گزارش حسابدار رسمی در مورد بند الف ماده ۲۷۹ برخلاف واقع باشد با اظهار نظر صریح سرممیز مالیاتی و با ذکر مورد و میزان زیان وارده به دولت از طرف دادستان انتظامی مالیاتی به هیأت رسیدگی حسابداران رسمی موضوع ماده ۲۷۸ اعلام و تقاضای رسیدگی می شود. اگر به موجب رای صادره ادعای سرممیز مالیاتی رد شود دادستان انتظامی مکلف است اقدام به تعقیب سرممیز مالیاتی در هیأت عالی انتظامی نماید و در صورتی که هیأت ادعای سرممیز را وارد تشخیص دهد با توجه به نوع و درجه قصور و تقصیر حسب مورد حسابدار رسمی را به مجازات انتظامی که حداقل آن سلب عنوان حسابدار رسمی برای مدت ۳ ماه است و پرداخت جریمه و خسارتی متناسب با زیان وارده به دولت محکوم خواهد کرد. رای هیأت در مورد مجازات انتظامی به طور کلی و از لحاظ جریمه و خسارت تا مبلغ دویست هزار ریال باشد. حسابدار رسمی حق دارد ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ رای هیأت فقط نسبت به جریمه و خسارت از دادگاه شهرستان حوزه سرممیز مربوط تقاضای تجدیدنظر کند. دادگاه شهرستان خارج از نوبت به شکایت رسیدگی و رای مقتضی صادر خواهد کرد. رای دادگاه مزبور در این باره قطعی و لازم الاجراست.

تبصره- آراء قطعی هیأت رسیدگی و احکام دادگاه شهرستان در مورد جریمه و خسارت طبق مقررات اجرائی مالیات ها اجراء خواهد شد.

حق الزحمه حسابرسی ۱۳۴۵

ماده ۹ - آیین نامه انتخاب حسابداران رسمی موضوع ماده ۲۷۷ قانون مالیاتهای مستقیم

۱- حسابدار رسمی	۱۲۰۰ ریال در ساعت
۲- کمک حسابدار	۵۰۰ ریال در ساعت
۳- سایر کارکنان حسابرسی	۲۵۰ ریال در ساعت

ضریب تبدیل دلار سال ۱۳۸۵ به سال ۱۳۴۵	$۹۲۱۰ \div ۶۰ = ۱۵۳/۵$
حداقل نرخ ساعتی مورد انتظار حسابدار رسمی	$۱۵۳/۵ \times ۱۲۰۰ = ۱۸۴.۲۰۰$
حداقل نرخ مورد انتظار کمک حسابدار	$۱۵۳/۵ \times ۵۰۰ = ۷۶.۷۵۰$
حداقل نرخ مورد انتظار سایر کارکنان	$۱۵۳/۵ \times ۲۵۰ = ۳۸.۳۷۵$

دولت به منظور اعمال حاکمیت و نظارت، رسیدگی به تخلفات مالیاتی حسابداران رسمی را در یک چارچوب مخصوص تعریف کرده بود بدین طریق که تخلفات حسابداران رسمی شامل تخلفات مالیاتی و غیرمالیاتی تقسیم شده بود و رسیدگی به تخلفات مالیاتی در محدوده قانونی وزارت امور اقتصادی و دارائی صورت می گرفت بدین طریق که:

تخلفات انتظامی حسابداران رسمی

- ۱- تخلفات مالیاتی
- ۲- تخلفات حسابرسی

رسیدگی به تخلفات

- ۱- تخلفات مالیاتی
 - اعلام تخلف توسط مراجع مالیاتی به دادستان انتظامی مالیاتی
 - ارجاع تخلف به هیأت سه نفره متشکل از یکی از اعضای هیأت مدیره کانون حسابداران رسمی، یک نفر حسابدار متخصص عضو شورای عالی کانون حسابداران رسمی به انتخاب رئیس شورای کانون حسابداران رسمی رئیس شورای عالی مالیاتی
- ۲- تخلفات غیرمالیاتی
 - رسیدگی در کانون حسابداران رسمی مطابق آیین نامه ای که به تصویب شورای کانون خواهد رسید.

تخلفات مالیاتی حسابداران رسمی

- ۱- اظهار نظر خلاف واقع در مورد تحریر و تنظیم دفاتر قانونی مودی در حدود آیین نامه تبصره یک ماده ۵۸ قانون مالیاتهای مستقیم و عرف حسابرسی
- ۲- عدم تنظیم کامل گزارش رسیدگی به دفاتر مودیان طبق نمونه های تهیه شده از طرف وزارت دارایی و عدم رفع نقائص با وجود تذکر کتبی مأموران تشخیص.
- ۳- استفاده از عنوان حسابدار رسمی توسط کسانی که بیش از یکسال از شغل حسابدار رسمی محروم می شوند.
- ۴- تسلیم گزارش که مندرجات آن خلاف واقع باشد.
- ۵- رسیدگی به حساب مالیاتی مودیانی که حسابدار رسمی که در سرمایه و یا منافع آنان شریک یا سهامی بوده و یا معاملات بازرگانی با آنان دارند یا در اداره موسسه مربوط دخالت دارند.

گزارشات حسابرسی مالیاتی شده موضوع را وارد یک مرحله حساس کرده بود. عده‌ای از حسابداران رسمی که اتفاقاً تجارب ارزنده‌ای هم در حسابرسی مالیاتی داشتند نیز معتقد بودند مفاد ماده (۲۷۲) بدون توجه به ماده (۲۱۹) و همکاری سازمان امور مالیاتی کشور عملاً قابل اجرا نخواهد بود که ظاهراً نظر تعداد قابل ملاحظه‌ای از صاحب‌منصبان مالیاتی کشور نیز بر همین عقیده بود، لذا پس از کوشش‌های جدی مقرر شد کمیته‌ای بنام «کمیته هماهنگی مالیاتی جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان امور مالیاتی» متشکل از نمایندگان سازمان حسابرسی، جامعه حسابداران رسمی و سازمان امور مالیاتی تشکیل و پس از بررسی و تدقیق در اختلافات فی‌مابین گزارشات حسابرسی و ماموران مالیاتی

راهکارهای عملی جهت مرتفع نمودن این اختلافات به عمل آورد.

این کمیته پس از جمع‌بندی نقطه نظرات واصله از اعضای جامعه حسابداران رسمی و ادارات مالیاتی به این نتیجه رسید که عمده اختلافات حاصل از اجرای ماده (۲۷۲) قانون مالیات‌های مستقیم ناشی از تعدد تفاسیر برخی مواد قانون مالیات‌های مستقیم و همچنین تعارض استانداردهای حسابداری و حسابرسی با قانون مالیات‌های مستقیم می‌باشد

مستقیم می‌باشد و لذا موافقت کردند که اولاً از طریق صدور بخشنامه‌های کاربردی تعارضات اجرائی قانون مالیات‌ها را به حداقل رسانند و در ضمن آیین‌نامه تبصره (۴) مورد بازنگری و متن اصلاح شده جهت هیأت وزیران جهت تصویب نهایی ارسال شود.

در این متن جایگاه کمیته هماهنگی نیز تعریف و تبیین شده است. بررسی‌های چند ماهه کمیته هماهنگی مالیاتی نشان دهنده اختلافات عدیده‌ای بین استانداردهای حسابداری و قانون مالیات‌ها به شرح ذیل بوده است.

خوشبختانه با اصلاحیه مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و پس از کوشش‌های فراوان که توسط برخی دولتمردان و حسابداران کشور در چارچوب ماده واحده استفاده از خدمات تخصصی حسابداران ذی‌صلاح بعنوان حسابدار رسمی و همچنین اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران صورت گرفت مجدداً در اصلاحیه مذکور نقش حسابداران رسمی در تشخیص مالیات در چارچوب ماده (۲۷۲) تعریف و تبیین شد بدین طریق که مقرر گردید حسابداران رسمی و سازمان حسابرسی بتوانند عهده‌دار حسابرسی مالیاتی اشخاص حقوقی شده و گزارش آنها مبنای تعیین درآمد مشمول مالیات قرار گیرد.

فارغ از مؤخر بودن اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم بر

آئین‌نامه تبصره (۴)، قانون مالیات‌های مستقیم به عنوان یک مجموعه واحد مورد استناد و استفاده قرار می‌گیرد و نمی‌توان به اتکای یک ماده آن سایر مواد را انکار و یا غیرقابل استناد تلقی کرد. به همین دلیل از یک طرف دستگاه مالیاتی با توجه به اختیارات حاصل از ماده (۲۱۹) خود را مرجع تشخیص مالیات دانسته و از طرف دیگر حسابداران رسمی نیز به اتکای ماده (۲۷۲) این امر را از حوزه وظایف خود قسملمداد

می‌کردند و در نتیجه عملاً این تعارض باعث شده بود که در بسیاری موارد دستگاه مالیاتی عملاً گزارش حسابرس مالیاتی صادره توسط حسابداران رسمی را مورد تعرض قرار داده بودند در این حالت دو راهکار بیشتر باقی‌نمانده بود یا حسابداران رسمی (جامعه حسابداران رسمی ایران) می‌بایست بر علیه سازمان امور مالیاتی به دیوان عدالت اداری شکایت می‌کرد و یا سازمان امور مالیاتی تفسیر ماده (۲۷۲) را با توجه به ماده (۲۱۹) از قانونگذار استفسار می‌کرد در همین اوضاع و احوال انتشار نامه‌ای خاص از یکی از ادارات امور مالیاتی که متعرض

چالش های قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ از دیدگاه حسابداری (۲)

شرح	قانون مالیاتهای مستقیم	استاندارد حسابداری
سود حسابداری، سود مالیاتی	سود مالیاتی	سود حسابداری
استهلاکات	جدول استهلاکات	روش مورد تصویب هیأت مدیره بند ۱۶ استاندارد ۱۱
تجدید ارزیابی (زیان حاصل غیر قابل قبول)	زیان غیر قابل قبول	بند ۴۵ استاندارد ۱۱ زیان قابل قبول
کاهش ارزش سرمایه گذاریها	غیر قابل قبول	استاندارد شماره ۱۵ قابل قبول
هزینه های حسابداری و هزینه های مالیاتی (هزینه های قابل قبول ماده ۱۴۸)	ماده ۱۴۸	استانداردها معاینه است
ذخیره مطالبات مشکوک الوصول	مشروط	قابل قبول
زمان تحقق درآمد	بعضا معارض استاندارد	بند (۱۵) استاندارد شماره ۳
هزینه های شرکت های سرمایه گذاری	غیر قابل قبول	قابل قبول
هزینه های مربوط درآمدهای معاف و غیر معاف	حق السهم هزینه ها	قابل قبول
صادرات کالا و خدمات و عدم پذیرش هزینه های صادرات کالا و خدمات	ماده ۱۴۱	قابل قبول
معافیت ها	با قید شرط و بخشنامه های متعارض	---
معافیت افزایش سرمایه ناشی از ماده (۴) قانون نوسازی و بازسازی صنایع	نقد و سود انباشته قابل قبول	---
مالیات حقوق ماده (۸۵) ۱۰٪	ابهام دارد	---
درآمد اتفاقی (کمکهای بلاعوض) نرخ یکسان برای اشخاص حقیقی و حقوقی	---	---

چالش های قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ از دیدگاه حسابداری (۱)

شرح	مشرط قابل قبول	استاندارد
تسمیر دارایی و بدهی ارزی (زیان حاصل از تسمیر در صورت اتخاذ روش یکنواخت و اعمال استانداردهای حسابداری قابل قبول)	مشروط قابل قبول	استاندارد ۱۶
معاوضه دارایی با دارایی (چنانچه دارایی مستغلات و ساختمان باشد به مأخذ ارزش معاملاتی و در غیر اینصورت هر دو دارایی براساس برآورد اداره امور مالیاتی ارزیابی و مشمول مالیات می شوند)	مشمول مالیات	استاندارد ۱۱ برخی معاوضه ها مشمول سود نمی باشد
زیان برآوردی قراردادهای بلندمدت	غیر قابل قبول	بند ۲۴ استاندارد (۹)
ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریهای جاری - کاهش دائمی در ارزش سرمایه گذاریهای بلند مدت	غیر قابل قبول	بند ۳۳ و ۳۴ استاندارد ۱۵ احتساب ذخیره
هزینه تأمین مالی پرداختی به بانکها و موسسات مالی و اعتباری مجاز قابل قبول و در مورد تسهیلات یا فاینانس خارجی	غیر قابل قبول	هزینه است
ضایعات غیرعادی	غیر قابل قبول	قابل قبول
تغییر در برآوردها اگر منجر به افزایش هزینه ها گردد غیر قابل قبول و اگر منجر به افزایش درآمد شود مشمول مالیات است	غیر قابل قبول	زیان طبق استاندارد (قابل قبول بند ۳۱ استاندارد ۶۱)
زیان حاصل از دوره توقف عملیات	غیر قابل قبول	قابل قبول
زیان کاهش ارزش داراییهای نامشهود در زمان فروش یا واگذاری قابل شناسایی	غیر قابل قبول	قابل قبول
زیان ناشی از کاهش ارزشی که با رعایت قاعده اقل بهای تمام شده با قیمت بازار حاصل می شود	غیر قابل قبول	قابل قبول
زیان ناشی از کنارگذاری داراییهای غیر قابل استفاده یا اسقاط فاقد ارزش	غیر قابل قبول	قابل قبول

کمیته مذکور همچنین به این نتیجه رسید که باید چارچوب مشخصی جهت ورود ماموران مالیاتی به گزارش حسابرسی مالیاتی که حسابداران رسمی تعریف شود زیرا در غیراین صورت اساس ماده (۲۷۲) خدشه بر سردار خواهد شد.

خوشبختانه با توجه به تعامل مناسبی که بین جامعه حسابداران رسمی و سازمان امور مالیاتی صورت گرفت مقرر گردید مواد ۵ و ۶ آئین نامه تبصره ۴ اصلاح شود که متن اصلاحیه عبارتند از:

ماده ۵

حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی یا سازمان

حسابرسی (حسابدار رسمی) که عهده دار انجام وظایف حسابرسی و بازرسی قانونی و یا حسابرسی اشخاص مشمول ماده (۲) این آیین نامه می باشند در صورت درخواست اشخاص مزبور مکلفند علاوه بر گزارش موضوع ماده (۴) فوق، گزارش حسابرسی مالیاتی جداگانه طبق نمونه های که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و در دسترس قرار می گیرد تنظیم کنند و جهت تسلیم به اداره امور مالیاتی مربوط در اختیار

مودی قرار دهند. گزارش اخیرالذکر باید شامل موارد زیر باشد:

الف - اظهار نظر نسبت به کفایت دفاتر و اسناد و مدارک حسابداری برای امر حسابرسی طبق مفاد قانون مالیات های مستقیم و مقررات مربوط با رعایت اصول و ضوابط و استانداردهای حسابداری.

ب - تعیین درآمد مشمول مالیات بر اساس قوانین و مقررات مالیاتی به ویژه مقررات فصل هزینه های قابل قبول، استهلاکات.

ج - اظهار نظر نسبت به مالیات هایی که مودی به موجب قانون مکلف به کسر و پرداخت آن به سازمان امور مالیاتی کشور بوده است. (مالیات های تکلیفی و حقوق)

د - سایر مواردی که در نمونه گزارش حسابرسی مالیاتی مورد نظر سازمان امور مالیاتی کشور تعیین خواهد شد.

تبصره ۱ - هرگاه حسابدار رسمی در اجرای بند الف این ماده به موارد ایرادی برخورد نماید که به نظر او به اعتبار دفاتر خللی وارد ننماید و تعیین درآمد واقعی مشمول مالیات امکان پذیر باشد ضمن درج موارد ایراد در گزارش خود، درآمد مشمول مالیات را تعیین خواهد کرد.

در صورتی که دفاتر و اسناد و مدارک مزبور برای محاسبه درآمد مشمول مالیات غیر قابل رسیدگی تشخیص داده شود یا به علت عدم

رعایت موازین قانونی و آیین نامه مربوط به روش نگهداری دفاتر و اسناد و مدارک، نحوه ثبت وقایع مالی و چگونگی تنظیم صورت های مالی نهایی مورد قبول واقع نشود، حسابدار رسمی باید پس از ارائه گزارش حسابرسی مالیاتی حاوی عدم اظهار نظر نسبت به کفایت اسناد و مدارک و دفاتر برای امر حسابرسی مالیاتی، موضوع را به طور کتبی با ذکر دلایل به اداره امور مالیاتی ذیربط اعلام نماید. در این صورت اداره امور مالیاتی مکلف است مطابق مقررات موضوعه

کمیته هماهنگی مالیاتی

به این نتیجه رسید

که باید چارچوب مشخصی جهت

ورود ماموران مالیاتی

به گزارش حسابرسی مالیاتی

که حسابداران رسمی تعریف شود

زیرا در غیر این صورت

اساس ماده (۲۷۲)

خدشه بردار خواهد شد

اداره امور مالیاتی موضوع را با شرح استدلال عدم پذیرش به هیأت سه نفره بند (ب) تبصره (۱) ماده (۶) ارجاع خواهد نمود.

د- چنانچه حسابدار رسمی ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت استعلام نسبت به ارائه پاسخ لازم به رئیس اداره امور مالیاتی اقدام نکنند، اداره امور مالیاتی با استعلام و یا مراجعه به مودی طبق قانون و مقررات موضوعه اقدام خواهد نمود.

تبصره ۳- اشخاصی که انجام حسابرسی مالیاتی را به حسابداران رسمی ارجاع می نمایند، مکلفند یک نسخه از قرارداد فیما بین با حسابدار رسمی را همراه با اظهارنامه مالیاتی به اداره امور مالیاتی مربوط تسلیم نمایند.

تبصره ۴- در مواردی که پرونده مالیاتی مودیان مذکور، در جلسه هیأت سه نفری موضوع بند (۳) ماده (۹۷) قانون مالیات های مستقیم مطرح باشد، یکی از اعضای هیأت مزبور توسط سازمان امور مالیاتی کشور از بین حسابداران رسمی انتخاب می شود.

ماده ۶
اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را بدون رسیدگی قبول و مطابق مقررات برگ تشخیص مالیات صادر می نماید. قبول گزارش حسابرسی موقوف به آن است که مؤدی گزارش حسابرسی مالی را ضمیمه گزارش حسابرسی مالیاتی همراه با اظهارنامه مالیاتی یا حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه به اداره امور مالیاتی

نسبت به رسیدگی و تعیین درآمد مشمول مالیات اقدام نماید.

تبصره ۲- چنانچه قبل یا بعد از صدور برگ تشخیص مالیات، اطلاعات و مدارکی در مورد فعالیت های مالی بدست آید که در نتیجه نیاز به بررسی دفاتر و اسناد و مدارک مودی ذی ربط و توضیحات تکمیلی حسابدار رسمی باشد، رئیس اداره امور مالیاتی موضوع را با ذکر مصداق کتباً از حسابدار رسمی استعلام خواهد نمود که به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف - حسابدار رسمی مکلف است ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت استعلام، دفاتر و اسناد و مدارک مربوطه را بررسی و در صورتی که فعالیت مزبور در دفاتر ثبت نشده باشد، موضوع عدم ثبت فعالیت مالی را همراه با نظر خود در مورد تأثیر آن بر درآمد مشمول مالیات کتباً به اطلاع رئیس اداره امور مالیاتی برساند. در این صورت اداره امور مالیاتی بر اساس پاسخ واصله، مطابق قانون و مقررات موضوعه اقدام خواهد نمود.

حسابدار رسمی مکلف است ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت استعلام، دفاتر و اسناد و مدارک مربوطه را بررسی و در صورتی که فعالیت مزبور در دفاتر ثبت نشده باشد، موضوع عدم ثبت فعالیت مالی را همراه با نظر خود در مورد تأثیر آن بر درآمد مشمول مالیات کتباً به اطلاع رئیس اداره امور مالیاتی برساند

ب - در صورتی که فعالیت مالی مزبور در دفاتر ثبت شده باشد، حسابدار رسمی ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت استعلام ثبت فعالیت های مورد استعلام در دفاتر مؤدی را ضمن توضیحات تکمیلی با ذکر شماره سند حسابداری همراه با تصویر اسناد حسابداری و مدارک ضمیمه به آن، کتباً به اطلاع رئیس اداره امور مالیاتی می رساند.

ج - در صورتی که پاسخ حسابدار رسمی با توجه به اسناد و مدارک ارسالی و توضیحات تکمیلی داده شده، به نظر رئیس اداره امور مالیاتی با قانون و مقررات مربوط تطبیق ننماید،

مربوط تسلیم نموده باشد.

تبصره ۱- چنانچه قبل از صدور برگ تشخیص مالیات نسبت به ارائه گزارش حسابرسی مالیاتی در خصوص بندهای (ب) (هزینه های قابل قبول، استهلاکات) و (ج) (مالیات های تکلیفی و حقوق) ماده ۵ این آیین نامه و معافیت های مالیاتی نیاز به توضیحات تکمیلی حسابدار رسمی باشد رئیس اداره امور مالیاتی موضوع را با ذکر مصداق کتباً از حسابدار رسمی استعلام خواه نمود که به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف- حسابدار رسمی مکلف است ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت استعلام، توضیحات تکمیلی را به رئیس اداره امور مالیاتی ارائه نماید. در غیر این صورت و یا اعلام عدم دسترسی به دفاتر و اسناد و مدارک مؤدی از سوی حسابدار رسمی، اداره امور مالیاتی مطابق مقررات موضوعه جهت رسیدگی و تشخیص درآمد مشمول مالیات و مالیات های تکلیفی مودی اقدام خواهد نمود.

ب- در صورتی که پاسخ حسابدار رسمی از لحاظ انطباق با قانون و مقررات مالیاتی حسب نظر رئیس اداره امور مالیاتی کافی به مقصود نباشد موضوع به هیات سه

نفره متشکل از نمایندگان سازمان امور مالیاتی کشور و جامعه حسابداران رسمی ایران (نماینده سازمان حسابرسی در مورد گزارش های حسابرسی مالیاتی آن سازمان) و یک نفر از حسابداران رسمی به انتخاب رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور، ارجاع می گردد. هیات با حضور کلیه اعضاء رسمیت یافته و رای اکثریت اعضای هیات مذکور، مورد قبول سازمان امور مالیاتی کشور و جامعه حسابداران رسمی و سازمان حسابرسی بوده و مبنای حل و فصل پرونده ذیربط قرار خواهد گرفت.

بررسی های هیات سه نفره فوق حسب مورد شامل

مذاکره با حسابدار رسمی گزارش دهنده، مشاهده و بررسی اسناد و مدارک حسابرسی مالیاتی در رابطه با موضوع یا موضوعات مورد استعلام اداره امور مالیاتی و درخواست انجام رسیدگی های تکمیلی توسط حسابدار رسمی و اعلام نتیجه به هیأت خواهد بود.

تبصره ۲- نحوه اداره و تشکیل جلسات هیأت موضوع بند «ب» تبصره (۱) این ماده به موجب دستورالعملی خواهد بود که توسط هیأت مزبور تهیه و به تصویب رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور می رسد.

تبصره ۳- روسای ادارات امور مالیاتی و حسابداران رسمی باید تمهیداتی را بکار برند تا استعلام و ارسال پاسخ در مهلت های تعیین شده انجام شود.

در غیر این صورت مسئولیت خسارات وارده به دولت طبق قواعد عمومی مربوط به مسئولیت مدنی، متوجه آنان خواهد بود. مکاتبات فیما بین اداره امور مالیاتی و حسابدار رسمی و بالعکس باید حسب مورد با ابلاغ کتبی یا از طریق پست سفارشی انجام گیرد.

تبصره ۴- چنانچه هیأت موضوع بند (ب) تبصره (۱) این ماده به اتفاق آراء حسابدار رسمی

را به لحاظ عدم رعایت دستورالعمل حسابرسی مالیاتی و سایر مقررات مالیاتی در تنظیم گزارش حسابرسی مالیاتی مقصر تشخیص دهد، سازمان امور مالیاتی کشور نظر هیأت را جهت طرح در هیأت های انتظامی جامعه حسابداران رسمی یا کمیته انضباطی سازمان حسابرسی ارسال خواهد نمود. جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی مکلفند یک نسخه از رای هیأت های انتظامی یا کمیته انضباطی را به سازمان امور مالیاتی کشور ارسال نمایند.

۲- در ماده ۷ آئین نامه فوق الاشاره عبارت (حوزه مالیاتی) به عبارت (اداره امور مالیاتی) اصلاح می شود.

در صورتی که پاسخ حسابدار رسمی از لحاظ انطباق با قانون و مقررات مالیاتی حسب نظر رئیس اداره امور مالیاتی کافی به مقصود نباشد موضوع به هیات سه نفره متشکل از نمایندگان سازمان امور مالیاتی کشور و جامعه حسابداران رسمی ایران (نماینده سازمان حسابرسی در مورد گزارش های حسابرسی مالیاتی آن سازمان) و یک نفر از حسابداران رسمی به انتخاب رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور، ارجاع می گردد

(ترازنامه و صورت سود و زیان) را در دوره مورد مطالعه سال های (۱۳۸۰ - ۱۳۷۶) ارائه داده باشند. به عبارت دیگر جامعه آماری تحقیق شامل شرکت هایی می شود که اطلاعات مورد نیاز تحقیق، شامل نسبت های نقدینگی (نسبت های جاری، سریع و دوره گردش وجه نقد)، نسبت های سودآوری (نسبت های بازده دارایی ها، بازده حقوق صاحبان سهام و نسبت سود خالص به فروش) و نسبت های اهرمی (نسبت های کل بدهی ها به کل دارایی ها و بدهی های بلند مدت به کل بدهی ها) طی دوره ۵ ساله را دارا باشند.

بنابراین از میان شرکت های صنایع مختلف بورس اوراق بهادار تهران که در ۲۳ صنعت مشغول فعالیت بوده و تعداد آنها ۳۲۶ شرکت می باشد، تعداد ۲۱۶ شرکت که اطلاعات مورد نیاز تحقیق را دارا بودند، انتخاب شوند. انتخاب نمونه ها بر مبنای سال پایانی قلمرو زمانی تحقیق، معادل ۶۷٪ شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد.

روش گردآوری اطلاعات

به منظور افزایش روایی خارجی نتایج تحقیق از انجام نمونه گیری صرف نظر شد و کلیه شرکت های عضو بورس اوراق بهادار تهران به استثنای، شرکت هایی که دارای اطلاعات ناقص و یا فاقد اطلاعات لازم در طول دوره زمانی پنج ساله تحقیق برای انجام تحقیق بودند، به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

سپس اطلاعات مربوط به نسبت های نقدینگی، نسبت های سودآوری و نسبت های اهرمی شرکت های مذکور از بانک اطلاعاتی صحرا جمع آوری شد.

آزمون آماری

جهت آزمون فرضیه ها، اطلاعات مربوط به نسبت های نقدینگی (نسبت های جاری، سریع و دوره گردش وجه نقد)، نسبت های سودآوری (نسبت بازده دارایی ها، نسبت بازده حقوق صاحبان سهام و نسبت سود خالص به فروش) و

فرضیات تحقیق

این تحقیق به بررسی تجربی دوره گردش وجه نقد و تجزیه و تحلیل نقدینگی شرکت های بورس اوراق بهادار می پردازد و شامل چهار فرضیه می باشد:

الف) فرضیه اول) فرضیات مربوط به بررسی نقدینگی

ارتباط معناداری بین نسبت جاری و دوره گردش وجه نقد و همچنین بین نسبت سریع و دوره گردش وجه نقد شرکت های بورس اوراق بهادار تهران وجود دارد.

ب) فرضیه دوم) فرضیات مربوط به بررسی اجزای دوره

گردش وجه نقد

ارتباط معناداری بین دوره گردش وجه نقد شرکت های بورس اوراق بهادار تهران و اجزای آن شامل دوره وصول حساب های دریافتی، دوره گردش موجودی ها و دوره پرداخت بدهی های جاری وجود دارد.

ب) فرضیه سوم) فرضیات مربوط به بررسی ارتباط

سودآوری و نقدینگی

ارتباط معناداری بین شاخص های نقدینگی (دوره گردش وجه نقد، نسبت جاری و نسبت سریع) شرکت های بورس اوراق بهادار تهران با شاخص های سودآوری (نسبت بازده حقوق صاحبان سهام، نسبت بازده دارایی ها و نسبت سود خالص به فروش) وجود دارد.

ب) فرضیه چهارم) فرضیات مربوط به بررسی ارتباط

بین نسبت های نقدینگی و نسبت های اهرمی

ارتباط معناداری بین شاخص های نقدینگی شرکت های بورس اوراق بهادار تهران (دوره گردش وجه نقد، نسبت جاری و نسبت سریع) با نسبت های اهرمی (نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها، نسبت کل بدهی ها به حقوق صاحبان سهام و نسبت بدهی های بلند مدت به کل بدهی ها) وجود دارد.

روش انجام تحقیق

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق، کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد که صورت های مالی

نسبت های اهرمی (نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها، نسبت بدهی های بلند مدت به کل بدهی ها و نسبت کل بدهی ها به حقوق صاحبان سهام) برای کلی شرکت های مورد مطالعه جمع آوری شد.

در این تحقیق سعی شد که، ارتباط نسبت های جاری و سریع با دوره گردش وجه نقد، ارتباط بین دوره گردش وجه نقد با اجزای آن نیز مورد مطالعه قرار گیرد. همچنین ارتباط بین سودآوری و نقدینگی و نیز نقدینگی و نسبت های اهرمی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

لذا به منظور آزمون فرضیات از ضریب همبستگی و رگرسیون ساده استفاده شد. برای برقراری ارتباط بین متغیرهای مستقل و وابسته از رابطه زیر استفاده بعمل آمد:

$$y_i = a + bx_i + u_i$$

که در این رابطه:

y = متغیر وابسته

a = عدد ثابت

b = شیب خط رگرسیون

x = متغیر مستقل

می باشد.

در صورتی که b مثبت باشد، رابطه بین دو متغیر Y, X مستقیم می باشد، بدین معنا که با افزایش متغیر مستقل، متغیر وابسته افزایش و با کاهش متغیر مستقل، متغیر وابسته نیز کاهش می یابد. اما زمانی که b منفی باشد، رابطه بین دو متغیر مستقل و وابسته معکوس می باشد. بدین معنا که با افزایش متغیر مستقل، متغیر وابسته کاهش و با کاهش متغیر مستقل، متغیر وابسته افزایش می یابد. در نهایت اگر مقدار b صفر باشد، بین دو متغیر y, x رابطه خطی وجود ندارد.

از آنجا که b برآورد کننده β در معادله خط رگرسیون جامعه $Y = a + bx$ است، لذا برای انجام آزمون در خصوص β نیاز به محاسبه خطای معیار برآورد و آماره $t = \frac{b-B}{Sb}$ می باشد، که از روابط زیر بدست می آید.

$$Se = \sqrt{\frac{\sum y^2 - a \sum y - b \sum xy}{n-2}}$$

$$Sb = \frac{Se}{\sqrt{\sum x^2 - nx^2}}$$

که در آن:

Se = خطای معیار برآورد،

n = تعداد شرکت ها یا اعضای نمونه،

\bar{x} = میانگین متغیر مستقل،

می باشد.

تکنیک آماری دیگر مورد استفاده در این تحقیق ضریب همبستگی می باشد. این تکنیک، شدت رابطه و همچنین نوع رابطه متغیرهای مستقل و وابسته را به صورت مستقیم یا معکوس نشان می دهد و از رابطه زیر بدست می آید:

$$r = \frac{\sum xy - n\bar{x}\bar{y}}{\sqrt{\sum x^2 - nx^2} \sqrt{\sum y^2 - ny^2}}$$

که در آن:

r = ضریب همبستگی

x = متغیر مستقل

y = متغیر وابسته

n = تعداد شرکت ها و یا اعضای نمونه

می باشد.

مقدار r همواره بین -1 و $+1$ و یا خود این اعداد می باشد. در صورتی که r برابر با $+1$ باشد همبستگی خطی کامل و مثبت و اگر r برابر -1 باشد، همبستگی خطی کامل و منفی وجود دارد. همچنین زمانی که r نزدیک به صفر باشد، همبستگی خطی معنی داری بین دو متغیر مستقل و وابسته وجود ندارد. برای تعیین معنی دار بودن ضریب همبستگی، آماره Z به ترتیب زیر بدست می آید: (بهبودیان، ۱۳۷۸).

مطالعه محاسبه و مورد بهره برداری قرار گرفت. کلیه اطلاعات فوق نیز از نرم افزار حسابداری صحرا استخراج شد. برای آزمون فرض سوم، نسبت های سودآوری شامل نسبت بازده دارایی ها، نسبت بازده حقوق صاحبان سهام و نسبت سود خالص به فروش و همچنین دوره گردش وجه نقد شرکت های بورس اوراق بهادار تهران از نرم افزار حسابداری صحرا استخراج و مورد استفاده قرار گرفت. برای آزمون فرض چهارم، نسبت های اهرمی شامل نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها و نسبت کل بدهی ها به حقوق صاحبان سهام و همچنین دوره گردش وجه نقد شرکت های بورس اوراق بهادار تهران همچنان از نرم افزار حسابداری صحرا استخراج و مورد استفاده قرار گرفت.

یافته های تحقیق

فرضیه اول - جدول شماره ۱ نتایج آزمون فرض اول را نشان می دهد. تجزیه و تحلیل فرضیه اول به دو مورد ذیل تقسیم بندی می شود:

۱) در بررسی رابطه بین نسبت جاری و دوره گردش وجه نقد، مشاهده می شود که رابطه مثبت و معنی داری بین نسبت جاری و دوره گردش وجه نقد وجود دارد. اما این رابطه براساس ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R²) در حد ضعیف می باشد. نتیجه فرضیه مزبور با نتایج تحقیقات انجام شده توسط

ریچاردز و لافلین (۱۹۸۰)، موس و استاین (۱۹۹۳)، لایرودی و دیگران (۱۹۹۹) مطابقت می کند. ۲) در بررسی رابطه بین نسبت سریع و دوره گردش وجه نقد، مشاهده می شود که رابطه خطی معنی داری بین نسبت سریع و دوره گردش وجه نقد وجود ندارد. نتیجه فرضیه مزبور با تحقیقات انجام شده توسط ریچاردز و لافلین (۱۹۸۰)، کامات (۱۹۸۹)، لایرودی و مک کارتی (۱۹۹۲) و لایرودی و لازاریوس (۲۰۰۰) مطابقت ندارد.

$$Zr = \frac{1}{2} \ln \frac{1+r}{1-r} \quad -1 < r < 1$$

$$E(Zr) = \frac{1}{2} \ln \left[\frac{1+r}{1-r} \right] \quad -1 < p < 1$$

$$Z = \frac{Zr - E(Zr)}{1/\sqrt{n-3}}$$

که در آن:

r = ضریب همبستگی

E = امید ریاضی

P = ضریب همبستگی جامعه

n = تعداد شرکت ها یا اعضای نمونه

می باشد.

در مورد ارتباط بین ضریب همبستگی (r) و شیب خط رگرسیون (b) باید گفت که علامت این دو متغیر یکسان می باشد، یعنی اگر b دارای علامت مثبت باشد، ضریب همبستگی (r) نیز مثبت می باشد و اگر b دارای علامت منفی باشد، ضریب همبستگی (r) منفی می باشد. در صورتی که b=0 باشد، ضریب همبستگی (r) برابر با صفر خواهد بود. لازم به ذکر است که کلیه محاسبات آماری به وسیله نرم افزار Minitab انجام شده است.

در بررسی رابطه بین نسبت سریع و

اطلاعات مورد نیاز جهت آزمون دوره گردش وجه نقد، مشاهده می شود

که رابطه خطی معنی داری بین نسبت

سریع و دوره گردش وجه نقد

وجود ندارد

فرضیات تحقیق

برای آزمون فرض اول نسبت های

جاری، سریع و دوره گردش وجه نقد

شرکت های بورس اوراق بهادار تهران

مورد استفاده قرار گرفت. اطلاعات

مزبور از نرم افزار حسابداری صحرا

جمع آوری شد. برای آزمون فرض دوم دوره وصول حساب های

دریافتنی، دوره گردش موجودی ها و دوره پرداخت

بدهی های جاری و دوره گردش وجه نقد شرکت های مورد

جدول شماره (۱) - نتایج آزمون فرضیه اول

فرضیه	α	Value - P	T محاسبه شده	T جدول	R	R^2	نتیجه
H_{01}	۰/۰۵	--	۵/۷	۱/۹۶	٪۳۷۱	٪۱۳/۷	رد می شود
H_{02}	۰/۰۵	۰/۱۵۱	۱/۴۴	۱/۹۶	٪۹۸	٪۱	نمی توان رد کرد

تعیین (R^2) در حد ضعیف می باشد. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج تحقیقات انجام شده توسط بسلی و میسر (۱۹۸۷)، لایرودی و دیگران (۱۹۹۹) و لایرودی و لازاریدس (۲۰۰۰) مطابقت دارد.

فرضیه سوم - جدول شماره ۳ نتایج آزمون فرضیه سوم را نشان می دهد. در بررسی ارتباط بین دوره گردش وجه نقد و نسبت های سودآوری، مشاهده می شود که رابطه منفی و معنی داری بین نسبت سودخالص به فروش و دوره گردش وجه نقد وجود دارد که این رابطه با توجه به ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد ضعیف می باشد. همچنین مشاهده می شود که رابطه معنی داری بین دوره گردش وجه نقد و نسبت بازده دارایی ها وجود ندارد که البته با توجه به نزدیک بودن P-value (۰/۰۶۸) نمی توان اظهار نظر قطعی نمود. در بررسی ارتباط بین دوره گردش وجه نقد و نسبت بازده حقوق صاحبان سهام مشاهده می شود که رابطه منفی و معنی داری بین دوره گردش وجه نقد و

فرضیه دوم - جدول شماره ۲ نتایج آزمون فرضیه دوم را نشان می دهد. تجزیه و تحلیل فرضیه دوم شامل سه مورد زیر است:

(۱) در بررسی رابطه بین دوره گردش وجه نقد و اجزای آن (دوره وصول حساب های دریافتی، دوره گردش موجودی های کالا، دوره پرداخت حساب های پرداختی)، مشاهده می شود که رابطه مثبت و معنی داری بین دوره وصول حساب های دریافتی و دوره گردش وجه نقد وجود دارد. اما این رابطه با توجه به ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد ضعیف می باشد. (۲) رابطه مثبت و معنی داری بین دوره گردش وجه نقد و دوره گردش موجودی های کالا مشاهده می شود که این رابطه براساس ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد بالایی می باشد. (۳) در نهایت مشاهده می شود که رابطه منفی و معنی داری بین دوره گردش وجه نقد و دوره پرداخت حساب های پرداختی وجود دارد که این رابطه براساس ضریب همبستگی (r) و ضریب

جدول شماره (۲) - نتایج آزمون فرضیه دوم

فرضیه	α	Value - P	T محاسبه شده	T جدول	R	R^2	نتیجه
H_{01}	۰/۰۵	--	۴/۷۸	۱/۹۶	٪۳۷۱	٪۱۰	رد
H_{02}	۰/۰۵	--	۱۶/۵۵	۱/۹۶	۰/۷۵۸	٪۵۷/۴	رد
H_{03}	۰/۰۵	۰/۰۰۱	-۳/۵۲	۱/۹۶	-۰/۲۴۱	٪۵/۸	رد

جدول شماره (۳) - نتایج آزمون فرضیه سوم

فرضیه	α	Value - P	T محاسبه شده	T جدول	R	R^2	نتیجه
H_{01}	۰/۰۵	--	-۳/۶۵	۱/۹۶	-۰/۲۴۲	٪۵/۸	رد می شود
H_{02}	۰/۰۵	۰/۰۶۸	-۱/۸۴	۱/۹۶	-۰/۱۲۷	٪۱/۶	نمی توان رد کرد
H_{03}	۰/۰۵	--	-۳/۶۸	۱/۹۶	-۰/۲۴۴	٪۵/۹	رد می شود

توجه به ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد ضعیف می باشد. نتایج حاصل از بررسی رابطه بین دوره گردش وجه نقد و نسبت های اهرمی با تحقیقات انجام شده توسط لایرودی و دیگران (۱۹۹۹) و لایرودی و لازاریدس (۲۰۰۰) مطابقت ندارد.

در بررسی ارتباط بین نسبت های سنتی نقدینگی (نسبت جاری و سریع) و نسبت های اهرمی (نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها و نسبت کل بدهی ها به حقوق صاحبان سهام) مشاهده می شود که رابطه منفی و معنی داری بین نسبت های سنتی نقدینگی و نسبت های اهرمی وجود دارد. ارتباط بین نسبت های جاری و سریع با نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها براساس ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد متوسط و ارتباط نسبت های جاری و سریع با نسبت کل بدهی ها به حقوق صاحبان سهام براساس ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد ضعیف می باشد. نتایج حاصل از این فرضیه با تحقیقات انجام شده توسط لایرودی و دیگران (۱۹۹۹) و لایرودی و لازاریدس (۲۰۰۰) مطابقت دارد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج بدست آمده تحقیق چهار مورد را نشان می دهد. الف) وجود رابطه مثبت و معنی دار بین نسبت جاری و دوره گردش وجه نقد و عدم وجود رابطه خطی بین نسبت سریع و دوره گردش وجه نقد ب) دوره گردش موجودی های کالا مهم ترین عنصر مؤثر بر دوره گردش وجه نقد و به تبع آن نقدینگی می باشد ج) وجود رابطه مثبت و معنی دار بین نقدینگی و سودآوری د) وجود رابطه منفی و معنی دار بین نسبت های نقدینگی و نسبت های اهرمی.

نسبت بازده حقوق صاحبان سهام وجود دارد که این رابطه با توجه به ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد ضعیف می باشد. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج تحقیقات انجام شده توسط کاماٹ (۱۹۹۹)، هان شین و سونن (۱۹۹۸)، لایرودی و دیگران (۱۹۹۹) و وانگ (۲۰۰۲) مطابقت می کند. در بررسی ارتباط بین نسبت های سنتی نقدینگی (نسبت جاری و سریع) و نسبت های سودآوری مشاهده می شود که رابطه معنی داری بین نسبت جاری و نسبت های سودآوری شامل نسبت سود خالص به فروش و نسبت بازده دارایی ها وجود ندارد. اما نسبت جاری با نسبت بازده حقوق صاحبان سهام رابطه منفی و معنی داری دارد که این رابطه با توجه به ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد ضعیف می باشد. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج تحقیقات انجام شده توسط لایرودی و دیگران (۱۹۹۹) مطابقت می کند. در بررسی ارتباط بین نسبت سریع و نسبت های سودآوری، مشاهده می شود که نسبت سریع با هر سه نسبت سودآوری شامل نسبت سود خالص به فروش، نسبت بازده دارایی ها و نسبت بازده و نسبت بازده حقوق صاحبان سهام رابطه مثبت و معنی داری دارد که البته این رابطه با توجه به ضریب همبستگی (r) و ضریب تعیین (R^2) در حد ضعیف می باشد. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج تحقیقات انجام شده به وسیله لایرودی و مک کارتی (۱۹۹۲)، اسمیت و بیچ من (۱۹۹۷) مطابقت دارد.

فرضیه چهارم - در بررسی ارتباط بین نسبت های اهرمی و دوره گردش وجه نقد مشاهده می شود که رابطه منفی و معنی داری بین دوره گردش وجه نقد و نسبت های اهرمی شامل نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها و نسبت کل بدهی ها به حقوق صاحبان سهام وجود دارد. که این رابطه با

جدول شماره (۴) - نتایج آزمون فرضیه چهارم

نتیجه	R^2	R	T جدول	T محاسبه شده	Value - P	a	فرضیه
رد می شود	٪۳/۴	-۰/۱۸۶	۱/۹۶	-۲/۶۷	۰/۰۰۸	۰/۰۵	H_{01}
رد می شود	٪۳/۳	-۰/۱۸۳	۱/۹۶	-۲/۴۸	۰/۰۱۴	۰/۰۵	H_{02}

نکته است که افزایش نسبت جاری، همیشه نمی تواند به معنی افزایش نقدینگی باشد.

یکی از دلایلی که برای عدم وجود رابطه معنی دار بین نسبت سریع و دوره گردش وجه نقد می توان اظهار نمود این است که براساس اطلاعات ارائه شده در جدول (۴) $57/41\%$ تغییرات دوره گردش وجه نقد ناشی از دوره گردش موجودی های کالا است و موجودی های کالا در محاسبه نسبت سریع وارد نمی شود.

نتایج تحقیق حاکی از عدم وجود رابطه معنی دار بین نسبت بدهی های بلند مدت به کل بدهی ها و دوره گردش وجه نقد می باشد. یکی از دلایل آن این است که قسمت عمده بدهی های بلند مدت شرکت های بورس اوراق بهادار تهران شامل ذخیره سنوات خدمات کارکنان بوده و بدهی مزبور ارتباطی با دوره گردش وجه نقد ندارد. البته رابطه مثبت و معنی داری بین نسبت های سنتی نقدینگی (نسبت جاری و سریع) و نسبت بدهی های بلند مدت به کل بدهی ها مشاهده شده است، و به این معنی است که افزایش بدهی های بلند مدت باعث افزایش نقدینگی می گردد. به عبارت دیگر، شرکت های بورس اوراق بهادار تهران از بدهی های بلند مدت به منظور تأمین کمبود نقدینگی خود استفاده می کنند.

۲- دوره گردش وجه نقد عبارت از حاصل جمع دوره وصول حساب های دریافتی و دوره گردش موجودی ها منهای دوره پرداخت حساب های پرداختی است. به طور منطقی، هر گونه افزایش در حساب های دریافتی و موجودی ها باعث افزایش دوره گردش وجه نقد و افزایش حساب های پرداختی باعث کاهش دوره گردش وجه نقد می گردد. بنابراین دوره گردش وجه نقد رابطه مثبتی با دوره وصول حساب های دریافتی و دوره گردش موجودی ها و رابطه منفی با دوره پرداخت حساب های پرداختی دارد. نتایج تحقیق نشان می دهد که هر چه موجودی های کالا افزایش یابد، دوره گردش وجه نقد شرکت نیز با ضریب بالایی افزایش می یابد. این امر، باعث کاهش نقدینگی شرکت می گردد. به عبارت دیگر، دوره گردش وجه نقد بیشترین حساسیت را به دوره گردش موجودی های کالا دارد.

دلایل احتمالی موارد فوق می تواند به شرح ذیل باشد:

۱- زمانی که لازم است تصمیمات مدیریتی در مورد سرمایه در گردش اتخاذ شود نسبت های جاری، سریع و دوره گردش وجه نقد باید بطور مشابه تغییر کنند. در صورتی که مدیران تصمیم بگیرند که از تأمین مالی بلند مدت به جای تأمین مالی کوتاه مدت جهت تأمین سرمایه در گردش وجه نقد افزایش می یابند. اما تفسیر نتایج آنها متفاوت می باشد. به این معنی که نسبت های سنتی نقدینگی بهبود وضعیت نقدینگی را نشان می دهند در حالی که دوره گردش وجه نقد کاهش موقعیت نقدینگی را نشان می دهد. فرض کنید موجودی های کالا و یا حساب های دریافتی افزایش یابند. چون دارایی های مزبور در صورت هر دو نسبت، جاری و دوره گردش وجه نقد قرار می گیرند باعث افزایش هر دو نسبت نقدینگی می گردد. اکنون در صورتی که تأمین مالی دارایی های فوق از محل تأمین مالی کوتاه مدت صورت گیرد، تغییری در نسبت جاری و دوره گردش وجه نقد رخ نمی دهد. اما اگر تأمین مالی دارایی های جاری از محل تأمین مالی بلند مدت انجام گیرد، هر دو نسبت جاری و دوره گردش وجه نقد افزایش می یابند. اما در این حالت تفسیر نسبت سنتی نقدینگی (نسبت جاری) و نسبت نوین نقدینگی (دوره گردش وجه نقد) متفاوت می باشد. در چنین حالتی نسبت جاری افزایش نقدینگی را نشان می دهد، در حالی که دوره گردش وجه نقد کاهش و بدتر شدن وضعیت نقدینگی را نمایان می سازد. هر گونه تغییر در شرایط واگذاری امتیاز به مشتریان، شرایط فروش، رویه های وصول مطالبات و یا تغییر در مقادیر موجودی ها، که موجب تغییر در مقادیر حساب های پرداختی و یا موجودی ها گردد، نیازمند اتخاذ تصمیمات مدیریتی جهت تأمین مالی این تغییرات می باشد.

وجود رابطه مثبت بین نسبت جاری و دوره گردش وجه نقد مؤید این نکته است که از تأمین مالی بلند مدت بجای کوتاه مدت جهت تأمین سرمایه در گردش استفاده می شود. وجود رابطه مثبت بین نسبت جاری به عنوان یک نسبت سنتی نقدینگی و دوره گردش وجه نقد به عنوان یک نسبت نوین نقدینگی از دیدگاه تفسیر نقدینگی، تناقض بین دو نسبت را در نمایش وضعیت نقدینگی می رساند و بیانگر این

موجودی های کالا استفاده کنند. این کار باعث کاهش دوره گردش وجه نقد شده و می تواند راه حلی برای رفع مشکلات نقدینگی باشد. همچنین استفاده از مدل های سفارش بهینه دارایی ها، جلوگیری از راکد ماندن وجه نقد می گردد. بنابراین استفاده از این مدل ها نیز پیشنهاد می گردد.

۳- پیشنهاد به پژوهشگران

انجام پژوهش های نقدینگی با سایر نسبت های مالی و فن های آماری دیگر، به ویژه شبکه های عصبی و فن های آماری ناپارامتریک غیر خطی، توصیه می شود.

پی نوشت

- ۱- استاد حسابداری دانشگاه شیراز
- ۲- کارشناسی ارشد رشته حسابداری و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد

- 3- Liquidity
- 4- Foster
- 5- Gentry et al.
- 6- Static
- 7- Dynamic
- 8- Richards and Laughlin
- 9- Spontaneous Financing
- 10- Besley and Meyer
- 11- Kamath
- 12- Lyyoudi and Mc Carty
- 13- Moss and Stine
- 14- Standard and Poors Compustat
- 15- Smith and Begemann
- 16- Johannesburg Stock Exchange
- 17- Han Shin and Soenen
- 18- Lyroudi and Mc Carty
- 19- Lyroudi et at
- 20- Lyroudi and Lazaridis
- 21- Charlton, et al.
- 22- Peching Order
- 23- Wang
- 24- Aggressive

۲۵- شاخص فراگیر نقدینگی = دارایی جاری تعدیل شده - بدهی جاری تعدیل شده

۲۶- شاخص تطبیق سررسید = (دوره پرداخت بدهی های جاری × متوسط فروش روزانه) / (دوره وصول مطالبات × متوسط پرداخت روزانه)

۳- بررسی رابطه بین نسبت های نقدینگی و نسبت های سودآوری نیاز به تجزیه و تحلیل های دقیق دارد. در صورتی که فرض شود از مدل های سفارش بهینه برای تعیین سطوح مختلف دارایی ها استفاده می شود، در این صورت هر گونه تغییر در فروش، باعث تغییر در سطح بهینه سرمایه در گردش می گردد. به عبارت دیگر، در هر سطح خاص از فروش، میزان خاصی از سرمایه در گردش باید نگهداری شود. اما تغییر در سرمایه در گردش به نسبتی کمتر از فروش انجام می گیرد. در صورتی که دارایی های جاری بیشتر از سطح بهینه سرمایه در گردش نگهداری شوند و یا این که بدهی های جاری کمتر از سطح بهینه سرمایه در گردش ایجاد شوند، به این معنی است که شرکت ها هزینه های عملیاتی بالاتری را متحمل می شوند (مانند هزینه های انبارداری، هزینه های ناشی از راکد ماندن وجه نقد و ...). در نتیجه موارد فوق سودآوری کاهش می یابد. وجود ارتباط مثبت بین نقدینگی و سودآوری، بیانگر این نکته است که شرکت های بورس اوراق بهادار هنوز در سطح بهینه نگهداری سرمایه در گردش قرار نگرفته اند و یا این که به هیچ وجه از مدل های بهینه نگهداری دارایی ها استفاده نمی کنند.

پیشنهاد

۱- پیشنهاد برای شرکت های بورس اوراق بهادار تهران

انجام تجزیه و تحلیل های مربوط به نقدینگی با توجه به این که عوامل مختلفی نقدینگی را تحت تأثیر قرار می دهد، قطعاً نمی تواند به وسیله تنها دو نسبت سنتی نقدینگی یعنی نسبت جاری و نسبت سریع انجام شود. بنابراین پیشنهاد می شود که شرکت های بورس اوراق بهادار تهران افزون بر این دو نسبت نقدینگی، از نسبت های نوین نقدینگی مانند دوره گردش وجه نقد نیز جهت تجزیه و تحلیل های نقدینگی استفاده کنند.

۲- پیشنهاد برای مدیران شرکت های بورس اوراق بهادار

یکی از بهترین راه های رفع مشکل نقدینگی استفاده از تأمین مالی کوتاه مدت جهت تأمین سرمایه در گردش است. بنابراین پیشنهاد می شود، مدیران شرکت ها تا حد امکان، از بدهی های جاری جهت تأمین سرمایه در گردش و به ویژه از

Foster, G. (1986). *Financial Statement Analysis*. Prentice - Hall Inc. Gentry, J.A., R. Vaidyanathan and H.W.Lee (1990). "A Weighted Cash Conversion Cycle", *Financial Management*, pp. 90-99.

Han Shin. H. And L. Soenen (1998). "Efficiency of Working Capital Management and Corporate Profitability", *Financial Practice and Education*, pp. 37 - 45.

Kamath, R. (1989). "How Useful Are Common Liquidity Measures?" *Journal of Cash Management*, pp. 24-28.

Lyrودي K., D. Mc Carty, J. Lazaridis and T. Chatzigagios (1999). "An Empirical Investigation of Liquidity: The Case of UK Firms". Presented at Annual Financial Management Association, Meeting in Orlando.

Lyrودي, K. And D. Mc Carty (1992). "An Empirical Investigation of the Cash Conversion Cycle of Small Business Firms", *The Journal of Small Business Finance*, Vol. 2., Pp. 139-161.

Lyrودي, K. And J. Lazaridis (2000). "The Cash Conversion Cycle and Liquidity Analysis of The Food Industry in Greece" www. Ssrn. Com Moss, D.J. And B. Stine (1993). "Cash Conversion Cycle and Firm Size: A Study of Retail Firms", *Managerial Finance*, Vol. 19 Issue 8., Pp. 25-34.

Richards, V.D. And E.J.Laughlin (1980). "A Cash Conversion Cycle Approach To Liquidity Analysis", *Financial Management*, No.1., Pp. 32-38.

Smith, M. B. And E. Begemann (1997). "Measuring Associations Between Working Capital and Return or Investment", *South African Journal of Business Management*, Vol. 28., Issue 1.

Wang, Y. J. (2002). "Liquidity Management, Operating performance and Corporate Value: Evidence Form Japan and Taivan" *Journal of Multinational Financial Management*, number 12., Pp. 159-169.

۲۷- شاخص مانده خالص = (وجه نقد + اوراق بهادار قابل فروش - حساب های پرداختنی) / کل داری ها

۲۸- شاخص لامبا = (ذخیره اولیه + خالص جریان نقدی مورد انتظار) / انحراف معیار جریان نقدی

۲۹- دوره گردش وجه نقد = (دوره وصول مطالبات + دوره گردش موجودی های کالا) - دوره پرداخت حساب های پرداختنی

۳۰- دوره گردش وجه نقد تعدیل شده = (دوره تعدیل شده وصول مطالبات + دوره تعدیل شده گردش موجودی های کالا) - دوره تعدیل شده تأخیر در حساب های پرداختنی

منابع

منابع فارسی

تقفی، علی و سید عباس هاشمی (۱۳۸۳). "بررسی تحلیلی رابطه بین جریان های نقدی عملیاتی و اقلام تعهدی صورت های مالی آرایه مدل برای پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی". مجله بررسی های حسابداری و حسابرسی، زمستان، صفحات ۵۲-۲۹.

جهانخانی، علی و محمد طالبی (۱۳۷۸). "بررسی و نقد انواع شاخص های نقدینگی شرکت ها". مجله تحقیقات مالی، سال چهارم، شماره ۱۳ و ۱۴، صفحات ۳۱-۶.

دستگیر، محسن (۱۳۶۹). مدیریت مالی. چاپ اول، مرکز چاپ و نشر کتب دانشگاهی خوزستان

شباهنگ، رضا (۱۳۷۳). "مدیریت سرمایه در گردش و بودجه نقدی (در چهارچوب بودجه جامع)". مجله حسابداری، سال نهم، شماره ۱۱ و ۱۲، صفحات ۹۲-۸۰.

نمازی، محمد و شکرآ... خواجهی (۱۳۸۳). "سودمند متغیرهای حسابداری در پیش بینی ریسک سیستماتیک شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار". مجله بررسی های حسابداری و حسابرسی، زمستان، صفحات ۱۱۹-۹۳.

منابع لاتین

Besley, S. And R.L. Meyer (1987). "An Empirical Investigation of Factors Affecting The Cash Conversion Cycle", Presented at The Annual Meeting of The Financial Management Association, Las Vegas, Nevada.

Charlton, W., T.C. Lancaster and J.L. Stevens (2002). "Industry and Liquidity Effects in Corporate Investment and Cash Relationships", *The Journal of Applied Business Research*, Vol 18., No 1., Pp. 131-141.

انجمن حسابداری ایران

اشتراک

فرم

لطفاً جهت اشتراک مجله دانش و پژوهش حسابداری، مبلغ حق اشتراک را به حساب جاری شماره ۱۳۷۰ بانک ملی کد شعبه ۵۶۰ قابل پرداخت در کلیه شعب به نام انجمن حسابداری ایران واریز فرمایید و اصل فیش واریزی را به همراه فرم اشتراک به نشانی انجمن حسابداری ایران یا صندوق پستی ۹۵۵۴-۱۵۸۷۵ با پست سفارشی ارسال نمایید.

نام و نام خانوادگی : یا نام شرکت یا موسسه :
 محل کار و سمت : درجه و رشته تحصیلی :
 شروع اشتراک از شماره : تا تعداد درخواست از هر شماره :
 نشانی دقیق پستی :

تلفن : دورنگار : همراه :

مشخصات فیش واریزی

نام شعبه : شماره فیش : تاریخ پرداخت : مبلغ :

مبلغ حق اشتراک برای ۸ شماره فصلنامه (هر شماره یک نسخه) ۵۶۰۰۰ ریال می باشد.

اشتراک این مجله برای اعضای هیئت علمی دانشگاه در رشته حسابداری و رشته های مرتبط رایگان است ، لذا خواهشمندیم پس از تکمیل فرم اشتراک ، فرم مربوطه را با پست سفارشی ارسال فرمایید .

لطفاً فتوکپی فیش واریزی را نزد خود نگه دارید ، چنانچه شماره جدید این مجله در مدت ۴ ماه به دستتان نرسید با دبیرخانه انجمن حسابداری ایران تماس حاصل نمایید .

فصلنامه دانش و پژوهش حسابداری در برخی از باجه های روزنامه فروشی نیز عرضه می شود.

نگاره ۸. خلاصه مدل جریان نقدی عملیاتی و بازده سهام

Durbin-Watson Stat	Adjusted-R ^۲	R ^۲	R
۲,۰۵۱۱	-۰,۰۰۱۱۹۶	۰,۰۰۰۹۰۸	۰,۳

نگاره ۹. آزمون معنی داری مدل

Sig	F
۰,۵۱۱۵۷۸	۰,۴۳۱۴۸۷

حسابداری و تغییرات بازده سهام بیشتر از تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام است.

عملیاتی محتوای اطلاعاتی ندارد. پس فرضیه دوم تحقیق رد می شود و نمی توان برای آن مدل برازش کرد.

روش Panel Analysis

برای اجرای این روش از نرم افزار EViews استفاده شده است و با استفاده از رویکرد گام به گام فقط متغیر سود خالص به عنوان متغیر موثر مدل شناسایی گردید. ضریب همبستگی مدل (۰,۱۲۶-) می باشد و بیانگر این است که سود خالص با y_1 ارتباط معکوس دارد و با بازده سهام ارتباط مستقیم دارد. ضریب تعیین مدل نیز بیانگر این است که متغیر مستقل مدل (سود خالص) تقریباً ۱,۶٪ تغییرات متغیر وابسته بازده سهام را توضیح می دهد.

روش GEE:

نگاره ۱۰ آزمون معنادار بودن مدل را در این روش نشان می دهد. با توجه به نگاره ۱۰، سطح معنی داری ضریب متغیر مستقل بیشتر از $a(۰,۱)$ می باشد. بنابراین مدل معنی دار نیست. یعنی بین جریان نقدی عملیاتی و بازده سهام ارتباط معنی داری وجود ندارد. پس در این روش هم فرضیه دوم رد می شود.

فرضیه سوم: همبستگی بین تغییرات سود خالص می دهد.

نگاره ۱۰. بر آورد پارامتر در روش GEE

متغیر	B	Std.Error	Z	Sig
مقدار ثابت	-۰,۵۷۰۵	۰,۱۳۱۷	-۴,۳۳	۰,۰۰۰۱
جریان نقدی عملیاتی	۰,۳۱۹	۰,۳۷۹	۰,۸۴	۰,۳۹۹۶

نگاره ۱۱. خلاصه مدل

Durbin-Watson Stat	Adjusted-R ^۲	R ^۲	R
۲,۰۴۰۵	۰,۰۱۲	۰,۰۱۶	-۰,۱۲۶

روش GEE

این روش با نرم افزار SAS انجام شده است. با استفاده از رویکرد گام گام فقط متغیر مستقل سود خالص به عنوان متغیر موثر مدل شناسایی گردید. برآورد پارامترهای مدل در نگاره ۱۴ ارائه شده است.

طبق نگاره ۱۴، مقدار سطح معنی داری هر یک از ضرایب به استثناء جریان نقدی عملیاتی کمتر از مقدار (۰,۰۵) است. در نتیجه، فرض H_0 با اطمینان ۹۵٪ رد می شود و مدل معنی دار می باشد. بنابراین متغیر مستقل سود خالص با بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس ارتباط معنی دار دارد. مدل نهایی به صورت زیر برآزش می شود:

$$\ln(1/R^2) = -0.585 - 0.4X_1 + \varepsilon$$

پیش از برآورد ضرایب مدل، آزمون معنی داری مدل را انجام می دهیم. فرضیه آزمون به صورت زیر می باشد:

$$\begin{cases} H_0: \text{تمام ضرایب مدل همزمان صفر است و مدل معنی دار نیست} \\ H_1: \text{حداقل یکی از ضرایب مدل مخالف صفر است و مدل معنی دار است} \end{cases}$$

با توجه به این که میزان Sig (۰,۰۲) ، کمتر از a (۰,۰۵) می باشد در نتیجه فرض H_0 با اطمینان ۹۵٪ رد می شود و مدل معنی دار است. بنابراین با توجه به نگاره ۱۳، فقط متغیر مستقل سود خالص با بازده سهام ارتباط معنی دار دارد. پس از کسب اطمینان از معنی دار بودن مدل ، با توجه به نگاره ۱۳، مدل نهایی به صورت زیر برآزش می شود:

$$\ln(1/R^2) = -0.5859 - 0.41X_1 + \varepsilon$$

نگاره ۱۲. آزمون معنی داری مدل

Sig	F
۰,۰۲	۳,۹۲۹۵

نگاره ۱۳. ضرایب مدل رگرسیون

Sig	t	Std. Error	B	مدل
۰,۰۰	-۴,۱۸۳	۰,۱۴	-۰,۵۸۵۹	مقدار ثابت
۰,۰۰۷۹	-۲,۶۶۵	۰,۱۵۳۹	-۰,۴۱	سود خالص
۰,۲۶۵۹	۱,۱۱۳	۰,۰۴۱۲	۰,۰۴۵	جریان نقدی عملیاتی

نگاره ۱۴. برآورد پارامتر در روش GEE

Sig	Z	Std. Error	B	متغیر
۰,۰۰۰۱	-۴,۳۹	۰,۱۳۳۴	-۰,۵۸	مقدار ثابت
۰,۰۰۷۶	-۲,۶۷	۰,۱۵۰۷	-۰,۴	سود خالص
۰,۲۱۲۸	۱,۲۵	۰,۰۳۷۴	۰,۰۴۶	جریان نقدی عملیاتی

ایتالیا، آلمان، ژاپن، فرانسه، انگلستان و کانادا انجام داد. ضرایب تعیین بدست آمده بیشتر از ضرایب تحقیق حاضر بود ولی با اهمیت نبود به طور مثال در کشور ایتالیا سود خالص فقط ۲٪ تغییرات بازده سهام را توجیه می نمود و بیشترین ضریب تعیین مربوط به کشور فرانسه بود که سود خالص فقط ۸٪ تغییرات بازده سهام را توجیه می نمود.

فرضیه دوم: بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباط معنی داری وجود دارد. آزمون این فرضیه در طی شش سال مورد بررسی بیانگر عدم همبستگی بسین تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام می باشد.

آزمون معنی داری مدل نیز نشان داد که مقدار Sig (۰.۵۱) بیشتر از $\alpha (0.1)$ است، بنابراین فرض H_0 پذیرفته می شود و این نظریه که بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس ارتباط معنی داری وجود دارد، رد می شود.

تحقیقی در ایران پیرامون همین موضوع در سال ۱۳۸۲ توسط امید محمودی خوشرو انجام شد. وی در رساله خود به بررسی ارتباط بین تغییرات اقلام صورت جریانات نقدی با تغییرات بازده سهام پرداخت. در آزمون فرضیه ها با روش ساده برای هر کدام از اقلام صورت گردش وجوه نقد و با روش چندگانه برای کل اقلام صورت گردش وجوه نقد، هیچ کدام از آنها تأیید نگردید.

فرضیه سوم: همبستگی بین تغییرات سود خالص حسابداری با تغییرات بازده سهام بیشتر از تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام است. آزمون این فرضیه نشان می دهد که فقط متغیر سود خالص با بازده سهام ارتباط معنی دار دارد. ضریب همبستگی مدل به میزان ۰.۱۲۶، در سطح اطمینان ۹۵٪ می باشد. به طوری که با توجه به ضریب تعیین تقریباً ۱۶٪ تغییرات بازده سهام را می توان با سود خالص توجیه نمود.

* آزمون دوربین - واتسون برای بررسی و تشخیص همبستگی سریالی بین باقیمانده های مدل استفاده می شود. اگر مقدار آماره دوربین واتسون نزدیک ۲ باشد، می توان به عدم وجود همبستگی مشاهدات اذعان نمود. همان طور که در نگاره های ۴، ۸ و ۱۱ مشاهده می شود این آماره نزدیک ۲ می باشد بنابراین خود همبستگی بین باقی مانده های مدل وجود ندارد.

* برای تشخیص هم خطی چندگانه تکنیک های متعددی وجود دارد. یکی از معیارهای تشخیص هم خطی، مقدار F یا R^2 بسیار بزرگ و مقادیر t کوچک می باشد، که این نشانه به هیچ وجه در این مدلها دیده نمی شود. بنابراین هم خطی بین متغیرهای مستقل وجود ندارد.

نتیجه گیری

طی تحقیق حاضر سه فرضیه مورد آزمون قرار گرفت. آزمون فرضیات مذکور در قالب ۸۱ شرکت به همراه ۴۸۶ مشاهده صورت گرفت. نتایج حاصل از این آزمون به صورت زیر می باشد:

فرضیه اول: بین تغییرات سود خالص حسابداری و تغییرات بازده سهام ارتباط معنی داری وجود دارد.

آزمون این فرضیه بیانگر همبستگی ضعیف و معنادار به میزان ۰.۸۹. طی ۶ سال مورد رسیدگی در سطح اطمینان ۹۰٪ می باشد. یعنی، بین تغییرات سود خالص حسابداری با تغییرات بازده سهام ارتباط مستقیم وجود دارد. به طوری که با توجه به ضریب تعیین تقریباً ۸٪ تغییرات بازده سهام را می توان با سود خالص توجیه نمود.

آزمون معنی داری مدل نیز نشان داد که میزان sig (۰.۰۵) کمتر از مقدار $\alpha (0.1)$ است در نتیجه فرض H_0 رد می شود. بنابراین، این نظریه که بین تغییرات سود خالص حسابداری و تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس ارتباط معنی داری وجود دارد، تأیید می گردد.

شیاحو (۲۰۰۴) ارتباط بین تغییرات سود خالص حسابداری و تغییرات بازده سهام را مورد بررسی قرار داد و به همین نتیجه دست یافت. او این بررسی را در بین شش کشور

ارایه اطلاعات آگاهی بخش به سرمایه گذاران می تواند به آنها کمک کند تا به جای تصمیم گیری بر پایه اطلاعات مالی و غیر مالی بدست آمده از منابع غیر رسمی با مطالعه متغیرهای حسابداری تصمیم گیری خود را بهبود بخشند.

- تاثیر محرک های دیگر در بازده سهام شرکت های ایرانی نظیر شایعه، جریانات سیاسی و کم تر از واقع قیمت گذاری شدن سهام در عرضه اولیه به عموم.

پیشنهادها

با توجه به یافته های این تحقیق، پیشنهادات ذیل ارائه می شود:

۱- تحلیل گران مالی در بازار فعال تر شوند تا موجب گردند در بازار اطلاعات از ابعاد مختلف مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و بورس اوراق بهادار تهران به بازار کارا نزدیک شود.

۲- با توجه به نتایج بدست آمده از تحقیق پیشنهاد می گردد که سیستم اطلاع رسانی مناسبی در بورس اوراق بهادار تهران ایجاد گردد. به طوری که اطلاعات مورد نیاز برای انجام تجزیه و تحلیل های لازم، به موقع و به نحو مطلوبی در اختیار سرمایه گذاران و تحلیل گران و ... قرار گیرد و استفاده از این اطلاعات منحصر به گروه خاصی نباشد.

۳- برخی از موضوعات مهمی که در تحقیقات آتی می تواند بررسی شود به شرح زیر می باشد:

از آنجا که تغییرات شاخص سطح عمومی قیمت ها باعث تغییر برخی از اقلام صورت های مالی می شوند، پیشنهاد می شود تحقیقی مشابه تحقیق حاضر با استفاده از صورت های مالی تعدیل شده بر اساس سطح عمومی قیمت ها انجام گیرد.

پیشنهاد می گردد که مجدداً این پژوهش در سطح صنایع خاصی در بورس اوراق بهادار تهران آزمون گردد و نتایج حاصل با این تحقیق مقایسه و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

بررسی ارتباط متغیرهای تحقیق با بازده سهام با در نظر گرفتن عواملی مانند رشد و ثبات سود، اندازه شرکت و نوع مالکیت.

آزمون معنی داری مدل، نیز نشان داد که میزان Sig (۰,۰۲) کمتر از مقدار $a(0,05)$ است. در نتیجه، فرض H_0 رد می شود. بنابراین، این نظریه که همبستگی بین تغییرات سودخالص حسابداری با تغییرات بازده سهام بیشتر از تغییرات جریان نقدی عملیاتی با بازده سهام است، تأیید می گردد.

ها و همکارانش در سال ۲۰۰۱، تحقیقی با عنوان رابطه جریان های نقدی و تعهدی با متغیر بازده سهام انجام دادند. آنها به این نتیجه رسیدند که سودها درصد بیشتری از تغییرات بازده سهام را نسبت به جریان های نقدی عملیاتی توضیح می دهند. سودها به تنهایی ۵,۸ درصد از تغییرات بازده سالانه را توجیه می کنند، در حالی که جریانات نقدی فقط ۳ درصد از تغییرات بازده سالانه را توجیه می کنند.

نتایج حاصل از آزمون در هر دو روش نشان می دهد که فقط متغیر مستقل سود خالص دارای رابطه معنادار با بازده سهام بوده و این رابطه با توجه به ضریب تعیین بدست آمده در هر دو روش بسیار ضعیف است. گرچه ضریب همبستگی بدست آمده، مقدار ناچیزی است، اما از آنجا که هدف در این تحقیق مقایسه میان دو متغیر است، بنابراین می توان ادعا نمود که نتایج بدست آمده همانند اکثر تحقیقات گذشته نشان دهنده توان بیشتر سود نسبت به جریان نقدی عملیاتی برای سنجش عملکرد شرکت هاست. دلایل زیر در کسب نتایج بدست آمده در این تحقیق می توان مؤثر دانست:

- یکی از موارد مهم و اساسی که می تواند توجیه کننده ارتباط ضعیف سود خالص با بازده سهام باشد، نوسانات موجود در بازار بورس تهران می باشد.

- دلیل دیگر را می توان محدودیت زمانی دانست. طبیعی است با انجام تحقیق مشابه در دوره های زمانی طولانی تر می توان به نتایج دقیق تر دست یافت.

- بازار سرمایه ایران از نظر کارایی اطلاعاتی ضعیف به حساب می آید. بهبود مکانیزم های نظارتی، اصلاح مقررات، ثبات بیشتر در سیاست گذاری ها و ایجاد ساز و کار مناسب برای

دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۸۲

تبع اثر سایر عوامل روی متغیر وابسته در نظر گرفته شود، مانند پنج معیار عملکرد شامل: ROA, ROE, EVA, EPS و سود خالص و مناسب ترین آنها انتخاب شود.

تبع استفاده از نرم افزار لیزرل برای تعیین زنجیره ای از روابط علت و معلولی بین متغیرها.

تبع در این تحقیق داده ها به صورت کمی بودند، در صورت وجود متغیرهای کیفی استفاده از تکنیک نگاشت ادراکی فازی (FCM) توصیه می شود.

پی نوشت

۱- عضو هیات علمی دانشگاه الزهرا (س)

۲- کارشناس ارشد حسابداری

3- Hendriksen

4- Shian-Hou

5- Zimmerman

6- Board

7- Gopalakrishnan

8- Clubb

9- Ordinary Least Squares

10- Kolmogorov- Smirnov Test

11- Generalized Estimate Equation

منابع

۱- جهانخانی - علی، عبدا... زاده - فرهاد، نقدی بر چگونگی قیمت گذاری سهام در بورس اوراق بهادار تهران، تحقیقات مالی، شماره ۱، ۱۳۷۲، صص ۷۷-۷۶.

۲- عالی ور - عزیز، صورت گردش وجوه نقد، مرکز تحقیقات حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی، چاپ اول، ۱۳۷۳.

۳- بنایی - میکائیل، بررسی علل عدم تهیه صورت جریان های نقدی در ایران و ارائه نرم افزاری جهت کمک به تهیه آن، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی، دانشگاه تهران، ۱۳۷۵.

۴- علی پناهی - خدیجه، ارتباط بین تغییرات ارقام تشکیل دهنده صورت سود و زیان و تغییرات بازده سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۸۰.

۵- محمودی خوشرو - امید، ارتباط بین تغییرات ارقام صورت جریانهای نقدی با تغییرات بازده سهام، پایان نامه کارشناسی ارشد،

6- H.wolk, "Accounting Theory: A conceptual and Institutional approach ", 2nd Edition, Mason, ohio: South - Western, 1989, pp. 338 - 342.

7- E.Hendriksen and M.Vanberda, " Accounting Theory ", 2nd Edition, Homewood, R.D.Irwin, chapter 6 and 10, 1989.

8- S. Shian Hou. " The Ability of Earnings Relative to cash flows to Reflect firm performance: An Intewnational comparison". <http://www.Fma.org/Chicago/papers/shiahhou-fma.Pdf>. 2004 .

9- J. Zimmerman and R.watts, "Positive Accounting theory ", 2nd Edition, London, Prentice-Hall, chapter 1 and 3, 1989.

10- J.Board . "Information content of cash flow figures ". Accounting and business research, Vol. 20, 1989, pp. 3-11 .

11- e. s. cheng, K.cheung and v. Gopalakrishnan. "on the usefulness of operating income, net income and comprehensive income in explaining security returns". Accounting and business research, Vol. 23, 1993, pp. 195-203 .

12- S.Shian-Hou." Firm diversification and asymmetric information: Evidence from earnings, cash flow, and accounting accruals". <http://finance.Wharton.Upenn.Edu/~rlwetr>, 2005.

13- C.Clubb."The Effect of Earnings permanence, Growth and firm size on the use fullness of cash flows and Earning in Explaining security Returns: Empirical Evidence for uk", www.Google.Com.2001.

14- A. ohlson. "Aggregate Accounting Earnings can explain most of security returns ". Journal of Accounting and economics, Vol.15, 1992 , pp. 119-142